

Zalaszentgyörgyi Napköziotthonos Óvoda
8994 Zalaszentgyörgy Kossuth Lajos út 51.

Pedagógiai Program

Készítette:

Czafitné Horváth Andrea

Óvodavezető

***„Mi a gyermekszeretettel nem elégszünk meg. Hirdetjük, hogy
szeresd
és ismerd meg a gyermeket. Ismerd meg, hogy igazabban
szerethessed,
hogy mélyebben védelmezhesd, s jobban nevelhesd!”***

(Nagy László)

Tartalom

Bevezető	3. oldal
I. Gyermekképünk	5. oldal
II. Óvodaképünk	6. oldal
III. Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei	7. oldal
IV. Óvodai nevelés céljai és feladatai	9. oldal
1. Óvodai nevelésünk célja	9. oldal
2. Óvodai nevelésünk általános feladatai	9. oldal
2.1. Egészséges életmód alakítása	9. oldal
2.2. Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása	13. oldal
2.3. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	16. oldal
V. Az óvodai élet megszervezése	19. oldal
1. Személyi feltételek	19. oldal
2. Tárgyi feltételek	20. oldal
3. Óvodai élet megszervezése	21. oldal
4. Óvoda kapcsolatai	23. oldal
5. A nevelőmunka dokumentálása	26. oldal
VI. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai	28. oldal
1. Játék	28. oldal
2. Munka jellegű tevékenységek	32. oldal
3. Tevékenységben megvalósuló tanulás	35. oldal
4. Külső világ tevékeny megismerése	38. oldal
5. Matematikai nevelés	41. oldal
6. Verselés, mesélés	42. oldal
7. Rajzolás, mintázás, kézimunka	45. oldal
8. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	48. oldal
9. Mozgás	50. oldal
VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	53. oldal
VIII. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	55. oldal
1. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	55. oldal
2. Hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése	57. oldal
3. Tehetséggondozás	59. oldal
IX. Gyermekvédelem	60. oldal
X. Ünnepek, hagyományok az óvodában	62. oldal
XI. Pedagógiai Program beválásának ellenőrzése, értékelése	64. oldal
Mellékletek	
1. A program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök, felszerelések listája	
2. Jogszabályi hivatkozások	
3. Érvényességi nyilatkozat	
4. Legitimációs záradék	

Bevezető

Óvodánk 1988-ban nyitotta meg kapuját. Zalaszentgyörgyi Önkormányzata által fenntartott, jól felszerelt intézmény. Belső berendezése, színvilága harmonikus, esztétikus, mely vidámságot és nyugalmat áraszt gyermek és felnőtt számára egyaránt. Káváson és Zalaszentgyörgyön, valamint a környező falvakban élő gyermekek veszik igénybe óvodánkat. A családok megváltozott életkörülményeiből adódóan a társadalom valamennyi rétegének gyermeke jelen van, s ez egészséges szociokulturális összetételt eredményez. Ugyanakkor feltételez az óvoda részéről egy nagyon tudatos fejlesztést a hátránykompenzálásban és tehetséggondozásban. Különböző tevékenységi formákkal, fejlesztő foglalkozásokkal segítjük a hozzánk járó kisgyermeket abban, hogy az óvodás kor végére elérjék az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Mindez kiegyensúlyozott, biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörben történik.

A mindennapi munkánk során egyre gyakoribb az a tapasztalat, hogy a gyermekek egészséges, harmonikus fejlődésében megnőtt a mi felelősségünk. A megváltozott pedagógusszerep, a szabad óvodaválasztás, a szakmai autonómia mind hozzájárultak ahhoz, hogy különös figyelmet fordítsunk a minőségi fejlesztőmunkánkra, a partnerközpontú működésünkre.

Óvodánkban a nevelőmunkánk során folytatjuk a sok éves gyakorlatot, amely során figyelembe vesszük a korszerű pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeit, az Országos Óvodai Nevelés Alapprogramját, a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek Óvodai Nevelésének Irányelveit, és a kompetencia alapú nevelés értékrendszerét.

Pedagógiai tevékenységünk során a komplex fejlesztést helyezzük előtérbe, melyet változatos tevékenységi formák, szabad mozgástevékenységek biztosításával, tudatos környezetalakítással, a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítésével, az egyes gyermek képességeinek és szükségleteinek figyelembe vételével, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben valósítunk meg. Fontosnak tartjuk az óvoda óvó - védő - szociális jellegét, nevelő és személyiségfejlesztő tevékenységét. Kiemelten kezeljük az egészséges életmód szokásainak megalapozását, ezen belül a mozgásfejlesztést, mint a testi, szociális, és értelmi képességek fejlesztésének egyik lehetőségét.

Intézményünkben adott a megfelelő személyi, tárgyi, eszközbeli ellátottság, és folyamatosan meg is teremtik azokat a feltételeket, hogy nyugodt környezetben folyhasson a nevelő

munka.

Közös felelősséget vállalva segítjük a családokat a gyermekek nevelésében, ugyanakkor tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, melyben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

Vállaljuk:

- a gyermek egyéni sorsára való odafigyelést, a hátrányos helyzetűek, a veszélyeztetettek segítségét, jogaik védelmét;
- a kor kihívásainak megfelelő személyiségközpontú pedagógiai munkával az egyéni képességek felkutatását és fejlesztését;
- a boldog óvodai gyermekkor biztosítását, melynek tartalma, hogy óvjuk, védjük, tiszteljük és megbecsüljük a ránk bízott gyermekeket, a fejlődést nem siettetve, az adottságok figyelembe vételével juttatunk el minden gyermeket a képességeinek megfelelő szintre.

Ennek érdekében gondoskodunk:

- az alapvető szabadságok és emberi jogok tiszteletben tartásáról;
- érzelmi biztonságról;
- a testi és értelmi képességek egyéni specifikus alakításáról;
- az életkornak megfelelő színes, érdekes tartalommal töltött tevékenységről;
- modellértékű pedagógusokról;
- a megfogalmazott értékek betartásáról, közvetítéséről.

Befogadó attitűddel, szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag környezetben, az egyéni érdeklődésre alapozva támogatjuk a gyermekek fejlődését. Arra törekszünk, hogy önmagukhoz képest a bennük rejlő képességekből minél többet kibontakoztassunk.

Szakmai meggyőződésünk, hogy az óvodát megőrizhetjük a felhőtlen gyermekkor színterének, ahol a gyermekek érzelmileg, erkölcsileg és értelmileg gazdagodnak, képességeik kiteljesednek.

„Ha nem leereszkedünk, hanem megértjük, akkor a gyermekkor

a gyermek számára paradicsomi boldogság és ártatlanság kora,

ahova a felnőtt reménytelenül vágyakozik visszatérni.”

/ Horgas Béla /

I. Gyermekképünk

A gyermek mindannyiunké, akit szeretetvágy, ragaszkodás jellemez, és akit különleges védelem illet meg. Joga van a háborítatlan, örömteli, boldog, nélkülözésektől, agressziótól, megaláztatástól mentes gyermekkorhoz.

Nevelési programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, és biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, a meglévő hátrányai csökkenjenek. Nevelőmunkánk során nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Olyan felnőtt emberek kialakítását szeretnénk elősegíteni, akik között szeretetteljes kapcsolat biztosítja a csoport kohézióját, a közösséggé válást, a szociális integrációt, akik időben, térben, emberi és természeti közösségükben függetlenek, független döntések meghozatalára képesek. Hozzásegíteni az embert, hogy megtanulja szerepét és helyét a kozmikus rendszerben, s annak olyan részévé váljon, melyben az emberi potenciáját maximálisan kiteljesítheti.

„– próbáld meg gyermekeidet először nagylelkűvé tenni, szeretetet és jótekonyságot nyújtani számukra napi szükségleteik, érzéseik, tapasztalataik és cselekvéseik kielégítésével, ezáltal bensőjükben megalapozni és biztosítani őket, azután sok készséget elsajátíttatni velük, hogy azt a jóakaratot körükben biztosan és széleskörűen lehessen alkalmazni.” / Pestalozzi Stanzi /

II. Óvodaképünk

Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek óvodába kerülésétől az iskolába lépésig, olyan személyiségfejlesztő program megvalósítására törekszünk, amely megfelel a gyermek életkori sajátosságainak, egyetemes érvényű, amely azt jelenti, hogy a gyermek személyiségét egésznek, egységesnek, mindig fejleszhetőnek, változtathatónak tekintjük.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével gondoskodunk az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeiről. Óvodánkban miközben biztosítjuk az óvó-védő, szociális, nevelő-, személyiségfejlesztő funkciókat, a gyermekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Komplex programunkban figyelemmel kísérjük a gyermeki személyiség változásait, folyamatos fejlődését. A kor kihívásainak megfelelő korszerű, a nevelés távlatait is figyelembevevő pedagógiai tevékenységrendszer működtetésével végezzük nevelőmunkánkat.

Elsődleges célunk a ránk bízott gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének és személyiségének kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése, hogy mindenkinek esélye legyen az önmagában rejlő értékek kibontakoztatására, a jövőben való boldogulásra, melyet az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével valósítunk meg, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

Fontos számunkra, hogy szakmai tudásunk és képességünk arra irányuljon, hogy a ránk bízott gyermekeket kivétel és megkülönböztetés nélkül óvjuk, védjük, szeressük.

III. Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei

- ❖ A gyermeki személyiség tiszteletben tartása, az elfogadó és gondoskodó bánásmód és bizalom
- ❖ A gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlesztése
- ❖ Az egyéni differenciált fejlesztés és a képességek – készségek kibontakoztatása
- ❖ A másság tiszteletben tartása, elfogadása, integrált nevelés támogatása
- ❖ Az egészséges életmód alapjainak kialakítása, és megszilárdítása
- ❖ A változatos, nyugodt, folyamatos játéktevékenységek biztosítása
- ❖ Tevékenységeken keresztül az egyén fejlettségnek megfelelő ismeretek átadása
- ❖ Családokkal, partnerekkel együttműködve céljaink, feladataink elérése
- ❖ Esélyegyenlőség elvének érvényesítése
- ❖ A gyermekek mindenekfelett álló érdekének biztosítása
- ❖ Magas szintű szolgáltatások biztosítása

Feladataink az óvodai nevelésünk pedagógiai elveinek megvalósítása érdekében:

- ❖ Gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- ❖ Rendszeresen biztosítjuk a gyermeki közösségben végezhető, sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - változatos tevékenységet, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékot.
- ❖ Nevelő munkánkat áthatja a játékosság és a játék, amely a valóság aktív tükrözése; a gyermek gyakorlati tevékenységének egyik formája; az értelmét fejlesztő, a közösségi életre, az erkölcsi magatartásra előkészítő tevékenység.
- ❖ A mozgás és a játék kiemelt szerepének érvényesítésével az idegrendszer fejlődésének és fejlesztésének leghatékonyabb elősegítése. Komplex fejlesztés alkalmazásával a mozgásos tevékenységeken, a játékon keresztül az egész személyiség fejlődésének elősegítése, korrekciós és prevenciós fejlesztés biztosítása.
- ❖ Modern pedagógiai módszerek, eljárások alkalmazása a nevelőmunkában: tanulásszervezés projektmódszerrel; a kompetencia alapú módszertani segédanyag felhasználásával.
- ❖ Speciális fejlesztést végzünk a tartáskorrekció és a tanulási nehézségek kialakulásának prevenciója és korrekciója érdekében. A fejlesztő tevékenységet beillesztjük a napi

pedagógiai gyakorlatba annak érdekében, hogy az egyéni képességek kibontakoztatásának elősegítését a csoportban, a gyermekek „kiemelése” nélkül végezhesük.

- ❖ A szakértői véleményben meghatározott szakemberekkel, megfelelő eszközökkel biztosítjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni, kiscsoportos foglalkozás keretében történő, különleges bánásmódnak megfelelő ellátását
- ❖ A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- ❖ Külföldről a térségünkben letelepedett családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek az óvodai nevelésünkben biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- ❖ Óvodapedagógusként a sikeres fejlesztő munka érdekében arra törekszünk, hogy megismerjük a legújabb kutatásokat, kísérleteket, azok eredményeit, és így alkalmazzuk a jónak ítélt pedagógiai - pszichológiai módszereket, eljárásokat
- ❖ Az eredményes nevelőmunka érdekében a személyi, tárgyi feltételek és a gyermeki tevékenységet közvetlenül segítő változatos eszközök biztosítása mellett, kellő összefogás és együttműködés folyamatos fenntartása az óvoda dolgozói és a szülők részéről.

Nevelési rendszerünk minden mozzanata a képességek fejlesztésére, a valóság megismerésére, a kölcsönös segítségnyújtásra, a tudás, a szépség szeretetére, azaz a humanizmusra irányul. Olyan intézmény szeretnénk lenni, ahol az elért sikerek, a pedagógiai értékek a folyamatos fejlődésre, elhivatottságra, magas színvonalú munkavégzésre és együttgondolkodásra ösztönzik az óvoda közösségét.

IV. Az óvodai nevelés célja, feladatai

Az óvodai nevelésünk célja

- ❖ A 3-6-7 éves gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődésének elősegítése, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.
- ❖ Szeretetteljes, a gyermekek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés megvalósítása. A gyermekek alapos megismerése, fejlesztésük során egyéni adottságaikra, értékeikre alapozás, hátránykompenzálás és tehetséggondozás.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, közösségbe való beilleszkedésének elősegítése, az együttnevelést és fejlesztést végző intézményekkel hatékony együttműködés.
- ❖ Az egész életen át tartó tanulás kialakítását segítő alap-, és kulcskompetenciák megalapozása.
- ❖ A harmonikus személyiség szakszerű fejlesztésével az óvodai nevelés komplex folyamatában az iskolai életmódra való felkészítés biztosítása, tanulási képességük kialakítása, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szint elérése.

Az óvodai nevelésünk általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek ki-elégítése. Ezen belül:

- ❖ Az egészséges életmód alakítása.
- ❖ Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása.
- ❖ Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.1. Egészséges életmód alakítása

Céljaink:

- ❖ Az óvodai nevelés teljes feladatrendszerét áthatva az egészségvédelem, az egészségnevelés feladatainak megvalósítása.
- ❖ Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének és az egészségvédő szokások alakítása, a gyermekek testi, lelki fejlődésének elősegítése a családok és a gyermek-egészségügyi szolgálattal, SNI-s gyermek esetében a

Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködve.

- ❖ A gyermekek testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges, stressz mentes, biztonságos környezet és tevékenységrendszer megteremtése és fenntartása.
- ❖ Természetet szerető, ismerő, környezettudatos szemlélettel rendelkező gyermekek nevelése.

Feladataink:

- ❖ A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirendben, valamint az időkeretek rugalmas alkalmazása a gyakorlatban.
- ❖ A gyermekek testi fejlődésének elősegítése, ezen belül: a gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése változatos mozgástevékenységekkel, a gerincoszlop és a mozgásszervek elváltozásainak megelőzése érdekében láb-, és gerinctorna, fejlesztő mozgások rendszeres végeztetésével.
- ❖ A gyermekek testi képességinek, harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése optimális feltételrendszer megteremtésével.
- ❖ Rendszeresen végzett játékos, örömteli, biztonságos, egészségfejlesztő testmozgás, minél több tevékenység biztosítása a szabadban a gyermekek egészségének védelme, megőrzése, óvása, és mindennapi edzésének érdekében.
- ❖ Az egészséges életmód, a higiénés szabályok betartása, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a baleset-, és betegségmegelőzés, valamint az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- ❖ A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, a környezeti ártalmak kiküszöbölése.
- ❖ A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- ❖ Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenció és korrekció testi-, lelki-, egészségnevelési feladatok ellátása, programok szervezése

Területei:

Testápolás: A gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, a szükség szerinti tisztálkodásukat és a tisztálkodás igényének kialakítását szolgálja. A haj, a fog, a bőr, az orr ápolásával, a WC használatával kapcsolatos szokások alakítása, e tevékenységek rendszeres gyakorlásának biztosításával, differenciált segítség nyújtásával az önállóvá válásuk elősegítése.

Táplálkozás: Az étrendről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk. Megismerjük és elfogadjuk a gyermekek étkezési szokásait (étvágytalanság, válogatás, érzékenység), tapintatosan ösztönözzük őket az ételek megkóstolására. Közvetve modellt nyújtunk a családoknak a korszerű táplálkozás kialakításához: megismertetjük a gyermekeket különböző, számukra ismeretlen ételek ízeivel, rendszeresen készítünk a gyermekekkel zöldség- és gyümölcssalátákat, alkalmanként sütünk.

A vallási vagy egyéb okból eltérő étkezést igénylő gyermekek étkezési szokásait tiszteletben tartjuk

Öltözködés: Meggyőzzük a szülőket az időjárásnak megfelelő, rendezett, a szabad mozgást lehetővé tevő öltözék biztosításáról. Bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolat alakítása az óvodapedagógusok, a dajkák gondoskodása, szeretetet sugárzó segítségnyújtása során.

Edzés, egészségvédelem: Minden évszakban a lehető legtöbbet tartózkodunk a szabadban (légfürdőzés, séta, kirándulás, játék és mozgásos játékok). Tavasztól őszig rendszeresen túrázunk fokozatos terheléssel (erdei séták, barangolás a környező vidéken). Napi rendszerességgel szervezett mozgástevékenységek a tornaszobában vagy az udvaron. A gyermekek testi épségének védelme a baleset-megelőzési szabályok betartásával, a gyermekek tevékenységének figyelemmel kísérésével. Betegségek megelőzésével, az egészség megőrzésével kapcsolatos ismeretek átadása, programok szervezése a családok és szakemberek bevonásával, alternatív óvodai programok beépítése a nevelőmunkánkba (pl.: „Kiskolompos”, „Szív kincsesláda” „Ovizsaru” program).

Pihenés, alvás: Csendben, nyugalomban, friss levegő biztosításával pihennek, amely mesemondással, az óvónő énekével kezdődik. Tiszteletben tartjuk az alvási szokásaikat (megszokott tárgy, újszopás). Pihenés után lehetőséget biztosítunk a kevés alvásigényű

gyermekeknek a csendes játékra.

Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás: a gyermekek életkorának és fejlettségének figyelembe vételével beszélgetés, mesélés, bábozás, társasjáték, könyvekből képolvasás során a veszélyhelyzetek, a baleset megelőzéssel kapcsolatos szabályok, a védő-óvó előírások és a segítségkérés módjainak és lehetőségeinek megismertetése.

Pszichohigiénés nevelés: lelki egészség fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges készségek és képességek kialakítása, fejlesztése: érzelmi biztonság, tevékenységsszükséglet kielégítése, rugalmas napirend, hibás viselkedési mód kezelése, pszichés klíma biztosítása, differenciált bánásmód, másság elfogadása, társas-társadalmi beilleszkedés, normamagatartás elsajátítása és az önellenőrzés gyakorlása, kapcsolatok pozitív érzelmi töltése.

Környezetvédelem: szelektív hulladékgyűjtés, állatvédelem, növényvédelem és azok gondozása, óvoda udvarának rendben tartása, környezetvédelem jeles napjai, séták és barangolások alkalmával a természeti környezet szépségeinek megláttatása, változásainak felfedeztetése, a természet nyújtotta anyagok felhasználása a mindennapi tevékenységek során (pl.: játék, barkácsolás, foglalkozások, dekoráció, tb.)

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül szükség esetén kezet mosnak. Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodó eszközöket helyére teszik. Önállóan mossák fogukat, hajukat rendben tartják. Zsebkendőjüket szükség esetén önállóan használják.
- ❖ Teljes biztonsággal, természetes teendőként látják el az önkiszolgálással kapcsolatos feladatokat. Mindennapi szükségleteiket életkoruknak, egyéni képességeiknek megfelelően, önállóan elégítik ki.
- ❖ Segédkeznek a csoportszoba átrendezésekor. Önállóan tevékenykednek, észreveszik az elvégezhető feladatokat, segítséget nyújtanak társaiknak és a felnőtteknek egyaránt.
- ❖ Étkezések során a kulturált viselkedés szabályait betartják, helyesen fogják és használják az evőeszközöket. Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- ❖ Önállóan, megfelelő sorrendben öltözködnek, vetkőznek. Holmijukat, ágyneműjüket hajtogatva helyre teszik, ruhaneműjükkel gondosan bánnak, cipőjüket megkötik. Ha

fáznak vagy melegük van, ruhájukat fel-, illetve leveszik. Ruha- és cipőtisztító kefék szükség esetén használják.

- ❖ Életkoruknak megfelelően edzettek, igényükké vált a rendszeres mozgás.
- ❖ Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára. Az ajtókat csendben nyitják és csukják, az eszközökkel óvatosan bánnak. Észreveszik, ha valami hiányzik vagy rendetlen, a rendetlenséget igyekeznek megszüntetni.
- ❖ Szívesen kezdeményeznek mozgásos játékot, abban örömmel vesznek részt.
- ❖ Az egészségmegőrzés, egészségfejlesztés alapjairól, szempontjairól megfelelő ismerettel rendelkeznek.
- ❖ Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.
- ❖ Védik és óvják a környezetet, ismerik annak okát és mikéntjét.

2.2. Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

Céljaink:

- ❖ Óvodánk alkalmazottainak példaadásával és helyzetteremtésével a gyermekek erkölcsi, akarati tulajdonságainak kialakítása, erősítése, fejlesztése.
- ❖ A társadalmi beilleszkedést segítő szociális együttélés szabályainak érték közvetítése.
- ❖ A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- ❖ A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.
- ❖ A természeti és emberi környezet szépségeinek megláttatása, azok tiszteletére, védelmére és megbecsülésére nevelés.
- ❖ A kiemelt figyelmet igénylő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a nemzetiségi, az elhanyagolt gyermekek esetében speciális fejlesztéssel az egyéni szükségleteknek megfelelő pedagógiai eljárások alkalmazásával, valamint szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével az esélyegyenlőség biztosítása.
- ❖ A kiemelkedő képességű gyermekek igényeit figyelembe vevő tevékenységek által történő személyiségkibontakoztatás.

Feladataink:

- ❖ Lehetőséget adunk arra, hogy a leendő óvodások a szülőjükkel együtt ismerkedjenek az intézménnyel, annak érdekében, hogy az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermekeket.

- ❖ Nyugodt, kiegyensúlyozott, biztonságot árasztó légkör, otthonos, hangulatos, esztétikus óvodai környezet kialakítása, fenntartása.
- ❖ Nagy hangsúlyt fektetünk az érzelemformáló személyi kapcsolatok kialakítására: az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze, mindig érezze a gyermek, hogy az óvónője vele van döntéseinél, megvédi nyugalmaát.
- ❖ Nevelőmunkánk során egyszerre segítjük az összetartozás élményének mélyítését, az erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, a gyermekek „én” tudatának és „mi” tudatának alakulását.
- ❖ Teret engedünk önkifejező, önértékesítő törekvéseiknek, társas kapcsolataik alakulásának, a társas szükségleteik kielégítésének.
- ❖ Inkluzív, befogadó, segítő pedagógiai szemlélettel neveljük a gyermekeket a különbözőségek elfogadására, megértésre.
- ❖ Az óvodai élet szervezésével, példaadással – empátiás, odafigyelő magatartással - segítjük a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.
- ❖ A gyermekek nyitottságára építve elősegítjük, hogy a tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteljük és becsüljék azt. Fontosnak tartjuk, hogy megismerjék és ismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet, a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- ❖ Támogatjuk a nemzetiségi, a migráns gyermekek nevelését (kapcsolatfelvétel, felkészülés, felkészítés), segítjük társadalmi beilleszkedésüket, felkészülünk a kommunikációs nehézségek, a szocializációs, a kulturális és vallási különbözőségek kezelésére.
- ❖ Képzett hitoktató bevonásával – a szülői igényeket figyelembe véve - biztosítjuk a hitoktatást, szem előtt tartva az életkori sajátosságokat, tiszteletbe tartva a világnézetbeli különbségeket.
- ❖ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében – szükség szerint – az óvoda, a család és az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültségű szakemberekkel való együttműködés. Támogatjuk és segítjük a tehetséges gyermekeket a továbbfejlődésben, nagy figyelmet fordítunk az egyéni képességeiket figyelembevevő,

célzott, differenciált fejlesztésre, a szülőknek való együttműködésre.

- ❖ Megalapozzuk mindazokat a viselkedési formákat, melyek támogatják az állampolgári kompetenciák, az együttélési, a személyes és közösségi érdekérvényesítési képességek alakulását.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Elsajátítják a gyermekek az együttélés szokásait, szabályait, normáit, melyek igényükké válnak és magatartásukban érvényesítik.
- ❖ Egymáshoz alkalmazkodnak, toleránsan viselkednek, a másikat és a különbözőséget elfogadják, a rászorulóknak segítséget nyújtanak.
- ❖ Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat, foglalkozások alatt figyelnek az óvónőre, követik útmutatásait.
- ❖ Megtalálják helyüket a közösségben, abban jól érzik magukat.
- ❖ Kialakulnak olyan erkölcsi tulajdonságaik, mint: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, tiszteletadás, felelősségvállalás.
- ❖ Kialakulnak olyan akarat tulajdonságaik, mint: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat, együttműködés.
- ❖ Értékelik saját és társaik tetteit, figyelmeztetik egymást a szabályok megszegése esetén a helyes viselkedésre.
- ❖ Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak, választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- ❖ Érzelmeiken, indulataikon koruknak megfelelően tudnak uralkodni. Kulturáltan mondják el véleményüket, konfliktushelyzetet viszonylag önállóan oldanak meg.
- ❖ Kialakul a csoport élete iránti érdeklődésük, természetes szükségletté válik a közös tevékenység, képesek kooperatíván együttműködni.
- ❖ Szeretik, és koruknak megfelelően védik a természetet, megbecsülik és tiszteletben tartják az élővilágot, szívesen ápolják a növényzetet, gondoskodnak az állatokról.

2.3. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Céljaink:

- ❖ A gyermekek nyelvi-kommunikációs képességeinek fejlesztése, amely lehetővé teszi a kapcsolatok létesítését, fenntartását és a verbális együttműködést társaikkal és a felnőttekkel. Képesek legyenek természetes kíváncsiságukat, gondolataikat, vágyaikat és érzéseiket a nyelvi eszközök segítségével szabadon kifejezni.
- ❖ Tiszta hangképzéssel, választékos és a helyzetnek megfelelő kifejezések helyes használata, az életkornak, az egyéni adottságoknak megfelelő kommunikációs képességi szint elérése.
- ❖ Tapasztalati tanulásra, a képességek egyéni, differenciált fejlesztésére alapozva, változatos tanulási formák segítségével értelmileg érett, minden újra nyitott, érdeklődő gyermekek nevelése.
- ❖ Aktív cselekedtetéssel, az érzelmi hatások felerősítésével eljuttatni a gyermekeket a szimbolikus, egocentrikus gondolkodástól a szemléletes, a tapasztalaton alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig.

Feladataink:

- ❖ Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – a nevelés valamennyi tevékenységi formájában történő megvalósítással.
- ❖ Fokozott figyelmet fordítunk az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés során a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermekek meghallgatására, kérdéseinek támogatására és a válaszok igénylésére, a beszédészlelés és beszédértés fejlesztésére, a kommunikációs képességek kibontakoztatására.
- ❖ A család nyelvi kultúrájának megismerése, a szociokulturális háttérből adódó nyelvi nehézségek feltárása, a szülők meggyőzése az otthoni anyanyelvi élmény fontosságáról, a helyes mintaadásról.

- ❖ Biztosítjuk a feltételeket a nyelvi és kommunikációs képességek fejlesztéséhez, lehetővé tesszük a gyermekek számára a kommunikációs tevékenységek gyakorlásának változatos formáit valamennyi óvodai tevékenység - különös tekintettel a játék – során.
- ❖ Kiemelt feladatunk a gyermekek beszédfejlődésének figyelemmel kísérése, a beszédhibák, a megkésett beszédfejlődés korai felismerése, ezek korrekciója megfelelő módszerekkel, ill. logopédus segítségével.
- ❖ A társadalmi érintkezésre való alkalmasság kompetenciáinak megalapozása.
- ❖ A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- ❖ A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, és mindezek által az értelmi képességek, az alkotóképesség fejlesztése, s ezek fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- ❖ A pszichikus képességstruktúrák fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok tervezése és beépítése a gyakorlatba.
- ❖ Minden gyermek számára biztosítjuk a differenciált fejlesztést, a problémák önálló megoldását, a felfedezés örömeit, személyisége fejlődésének szabadságát.
- ❖ A sajátos nevelési igényű, a migráns, a nemzetiségi gyermekek nyelvi kommunikációs igényének megindítása, erősítése, szókincsük fejlesztése, a beszédkészség és beszédértés folyamatos fejlesztése.
- ❖ A sajátos nevelési igényű, a részképesség zavart mutató gyermekek speciális eszközökkel, módszerekkel, szakemberekkel történő fejlesztése. Az egyéni, differenciált fejlesztés során a játékos tárgyi cselekvés, a mozgásfejlesztés előnybe részesítése a részképességek, a kompenzációképes funkciók komplex fejlesztése érdekében.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően szívesen beszélnek élményeikről, környezetük jelenségeiről.
- ❖ Értik és használják az ismert szavakat akkor is, ha az azokkal jelölt tárgyakat, személyeket nem szemlélik közvetlenül.

- ❖ Tárgyi és személyi környezetükkel kapcsolatos gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, összefüggően tudják kifejezni (közölnek, leírnak, mesélnek).
- ❖ Megértik és végig hallgatják mások beszédét.
- ❖ Helyesen használják a névutókat, névmásokat, a jövő idejű igeidőt és igemódokat. Beszédük illeszkedik az anyanyelvi szabályokhoz, jól érthető, megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű és sebességű, a szituációnak megfelelő hangerő jellemzi.
- ❖ Tisztán ejtenek minden magán- és mássalhangzót.
- ❖ A nyelvi - kommunikációs képességeik által képesek kapcsolatok létesítésére és fenntartására, a verbális együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel.
- ❖ A nemzetiségi, a migráns gyermekek megértik a magyar szavak jelentését, magyarul beszélnek.
- ❖ A hallott, látott, tapintott információkat pontosan felismerik, differenciálják és rendezik szempontok szerint. és értelmezik az ok-okozati összefüggéseket.
- ❖ Képesek tapasztalati következtetések levonására és egyszerű ítéletalkotásra, eközben különböző gondolkodási műveleteket használnak, az elvont gondolkodás elemi szinten megjelenik.
- ❖ Vizuális, verbális és tapintásos emlékezetük megbízható, felidézése pontos.
- ❖ Képesek a valóságos és a képzeletbeli világot szétválasztani, a kíváncsiságból érdeklődés lesz.
- ❖ A számfogalom kialakulása a mennyiség állandóságban realizálódik.
- ❖ Tudatosan irányítják figyelmüket egy adott feladatra, működik a figyelem megosztása, valamint a figyelem átvitel.

V. Az óvodai élet megszervezése

1. Személyi feltételek

- ❖ Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll!
- ❖ Óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplői az óvodapedagógusok, akik jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Ezért a gyermekcsoportban két okleveles óvodapedagógus látja el a nevelési feladatokat. Munkájukat két szakképzett dajka segíti.
- ❖ Nagyon fontos az alkalmazottak személyisége, nevelési szemlélete, stílusa, elfogadó, segítőkész, támogató attitűdje, nyitottsága, humanizmusa, empatikus magatartása, amely modellt, mintát jelent a gyerekek számára.
- ❖ Az óvodapedagógusoknak, dajkáknak, legyen igényük az önművelés, a szakmai tájékozottság, a szaktudás folyamatos fejlesztése.
- ❖ A programunkban kitűzött célok és eredmények elérésének fontos feltétele, hogy az óvodapedagógusok, és a dajkák tudjanak összehangoltan, a feladatokat megosztva együtt dolgozni. Együttműködésünket a kölcsönös segítség, a tapasztalatok átadása, a napi rendszerességgel történő megbeszélés (nevelési eredmények, nehézségek, gyermekekkel kapcsolatos információk, soron következő feladatok, stb.) kell, hogy jellemezze.
- ❖ A logopédiai szolgálat alkalmazásában álló logopédus óraadóként heti egy alkalommal foglalkozik az erre rászoruló gyermekekkel.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális neveléséhez, fejlesztéséhez az adott sérülés specifikumának megfelelő óraadó gyógypedagógust biztosítunk, akinek a munkáját a gyógypedagógiai asszisztens végzettségű óvodapedagógus is segíti.
- ❖ A nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelése során az alkalmazottak feladata az új feladatra való felkészülés, és a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseinek megvalósítása.
- ❖ A migráns gyermekek nevelése esetén a dolgozók feladata, hogy lehetőséget biztosítsanak ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

2. Tárgyi feltételek

- ❖ Óvodánk rendelkezik a helyi nevelési programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. A csoport életéhez szükséges berendezések, anyagok, felszerelések a gyermekek testméreteinek megfelelőek, melyek beszerzéséről, karbantartásáról, bővítéséről, cseréjéről a rendelkezésre álló költségvetési keretből az óvodavezető folyamatosan gondoskodik.
- ❖ Óvodánk épülete, udvara, környezete a gyermekek biztonságát, kényelmét, egészségük megőrzését, és a fejlődésüket biztosítja. Kiemelt feladatunk a mozgás-, és játékgényük kielégítése, amelyhez a tárgyi felszereléseket a gyermekek számára hozzáférhető és biztonságos módon helyezünk el.
- ❖ A nevelési programunk megvalósításához szükséges eszközök jegyzékét az 1. számú melléklet tartalmazza.

Épület: otthonos, családi házhoz hasonló elrendezésű, tiszta, esztétikus, megfelelő hőmérsékletű, a folyamatos szellőztetést bukó-nyíló ablakokkal biztosítjuk.

Bár az épület régi, de pár éve új nyílászárókat kapott, a tetőszerkezet és a tetőfedő cserepezés is kb. 5 éve újult, rákövetkező évben megtörtént az épület külső szigetelése, színezése is. 2013 nyarán belső átalakítással fejlesztőszobát alakítottunk ki.

Udvar: nem nagyméretű, tujákkal, bokrokkal, szegélyezett. Ez kizárólag az óvodás gyermekek játszóudvara. Mivel a talaj egyeletlen kevés a rögzített eszköz. (kombinált mászóka, libikóka, homokozó). Ezek hiányának pótlása mobil udvari játékokkal biztosított.

Csoportszoba: térbeli felosztása, elrendezése változatos játéktevékenységekre ad lehetőséget, a naponta használandó anyagok, eszközök legyenek a gyermekek számára elérhetőek.

Játékszerek, játékeszközök: változatos és megfelelő mennyiségű játékok állnak rendelkezésre, melyek bővítése során pedagógiai szempontok vezérlik az óvodapedagógusokat.

Fejlesztő eszközök: rendelkezésre állnak az óvodai tanulást segítő alapeszközök, audió, audiovizuális eszközök. A hatékonyabb, eredményesebb nevelőmunka érdekében olyan oktatási eszközök, fejlesztő játékok, ritmushangszerek, sportszerek beszerzése szükséges, amelyek elsődlegesen az egyéni fejlesztést, a prevenció és korrekciós munkát segítik.

Egyéb helyiségek: megfelelő munkakörnyezetet teremtünk az óvodai munkatársaknak, valamint lehetőséget biztosítunk a szülők megfelelő körülmények között történő fogadására.

3. Az óvodai élet megszervezése

- ❖ A gyermekek egészséges, tevékenységekben megvalósuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez, a helyes életritmus kialakításához tudatosan, a helyi adottságokat, igényeket, lehetőségeket és az adott csoport összetételét figyelembe véve alakítjuk ki a napirendet, a hetirendet, amely igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségleteihez.
- ❖ Az óvodapedagógusok által összeállított napirenddel, hetirenddel biztosítjuk a folyamatosságot, a rugalmasságot, a párhuzamosan, differenciáltan végezhető tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5 – 35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. E tevékenységek harmonikus arányának, a játék és a mozgás elsődleges szerepének biztosításával, a rendszerességgel és az ismétlődésekkel teremtjük meg az érzelmi biztonságot.
- ❖ Az óvodai élet szervezésében kiemelt figyelmet fordítunk az esztétikus és higiénikus gondozásra, a gyermekekkel való kapcsolat építésére, a nevelési feladatok megvalósítására, az egészséges fejlődéshez szükséges biológiai és pszichológiai feltételek biztosítására, önállóságuk fejlődésének elősegítésére.
- ❖ Az óvodai élet megszervezésében elsődlegesen a gyermekek, a gyermekcsoport érdekeit szem előtt tartva, összehangoltan, együttműködve végezzük munkánkat.
- ❖ Az óvodai nevelésünk tervezését, a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését kötelező és nem kötelező dokumentumok formájában rögzítjük.
- ❖ Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Javasolt napirend

Idő	Tevékenységek
7,30: – 9,30	Érkezés az óvodába, gyermekek fogadása, szabad játék reggeli, csoportos foglalkozások (rajzolás, mintázás, kézimunka)
9,30 – 10:30	Tisztálkodás, Mese-vers, szabad játék, fejlesztő foglalkozások, mindennapos testnevelés,
10:30 – 11:40	Játék, séta a szabadban
11:40 – 12:45	Vetkőzés, tisztálkodás, ebéd, fogmosás és mosakodás, készülődés a pihenőhöz, óvónő meséje és altató dala
12:45 – 14: 45	Pihenés, folyamatos felkelés, teremrendezés
14:45 – 15:00	Lábtorna, gerinctorna, mindennapos testnevelés
15:00 –17:00	Tisztálkodás, uzsonna, mese-vers, szabad játék

Javasolt hetirend

Korcsoport	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Egész csoport	Verselés, mesélés Rajzolás, mintázás, kézi munka	Verselés, mesélés Rajzolás, mintázás, kézi munka	Verselés, mesélés Rajzolás, mintázás, kézi munka	Verselés, mesélés Rajzolás, mintázás, kézimunka Külső világ tevékeny megismerése	Verselés, mesélés Rajzolás, mintázás, kézi munka
Kiscsoport	Mozgás	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc			
Középső csoport			Matematika		
Nagy csoport					Matematika
Középső és nagy csoport	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Mozgás			

4. Az óvoda kapcsolatai

Partnereink véleményét, elvárásait, visszajelzéseit folyamatosan figyelemmel kísérjük, az együttműködések eredményeinek beépítésével növeljük nevelőmunkánk hatékonyságát.

Család

- ❖ Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve, és a családokkal szorosan együttműködve szolgálja a gyermekek fejlődését.
- ❖ Az óvodai nevelés céljainak, feladatainak elfogadtatása, a gyermekek egészséges és harmonikus fejlődéséért való közös felelősségvállalás tudatosítása a családokkal.
- ❖ Az óvodapedagógusok kiemelt feladata a családokkal a nevelő partneri viszony kialakítása. A szülői igények, elégedettség folyamatos figyelemmel kísérése és lehetőségekhez mérten azok beépítése a nevelési folyamatba.
- ❖ Minden gyermek esetében nagyon fontosnak tartjuk a családjuk, az életkörülményeik megismerését. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíthető intervenciós gyakorlatot, a segítségnyújtás családhoz illeszthető megoldásait.
- ❖ A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk az óvodában folyó nevelőmunkáról, annak eredményeiről, a feladatokról, a gyermekek fejlődéséről. Tanácsokat adunk, segítséget nyújtunk nevelési nehézségeik, problémájuk megoldásához, segítjük a szülőket gyermekük viselkedésének értelmezésében. Olyan partneri kapcsolat kialakítására törekszünk, amely erősíti a szülők bizalmát, együttműködését.

Kapcsolattartás, együttműködés formái, színterei:

- Óvodai nyílt nap
- Beiratkozás
- Családlátogatás
- Napi kapcsolattartás
- Szülői értekezletek
- Fogadóórák
- Szülői Munkaközösségi megbeszélések
- Szülői Munkaközösségi bál
- Óvodai kirándulás a szülőkkel
- Munkadélutánok, társadalmi munka

Az együttműködés várható eredményei:

Iskolák

- ❖ Az iskolákkal való kapcsolattartásunk fő célja az óvoda – iskola átmenet megkönnyítése, szakmai együttműködés
- ❖ Az iskolákkal való kapcsolattartásban óvodánk nyitott és kezdeményező, együttműködési program keretében a partneri kapcsolat folyamatos fenntartására, bővítésére törekszünk

Kapcsolattartás, együttműködés formái, szinterei:

- Kölcsönös látogatások
- Közös szülői értekezlet tartása a leendő elsős gyermekek szüleinek
- Intézményi hospitálások, bemutató foglalkozás/óra látogatása
- Óvónők – tanítók tapasztalatcseréje a gyermekek fejlődéséről
- Közös programok
- Intézményi programokon való kölcsönös részvétel
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

Fenntartó

- ❖ Az óvodavezető nyitott és együttműködő az önkormányzatok vezetőivel, dolgozóival. Rendszeresen tájékozódik az intézmény pénzügyi helyzetéről, a kiadásokról. A képviselőtestületi üléseken képviseli az intézményt, folyamatosan kapcsolatot tart a polgármesterekkel.
- ❖ Az önkormányzatok rendezvényeihez - igény szerint – segítséget nyújtanak az óvoda dolgozóinak.

Nemzetiségi önkormányzat, szervezet

- ❖ Nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelése során az óvoda kapcsolatot tart a nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

Egészségügyi Szakszolgálatok

- ❖ Az óvodás gyermekek intézményen belüli, rendszeres egészségügyi vizsgálatának lehetőségét biztosítjuk, melynek során tiszteletben tartjuk a szülők szabad orvosválasztását, valamint a vizsgálatokon való jelenlétüket biztosítjuk.
- ❖ A védőnővel, orvosokkal folyamatosan kapcsolatot tartunk, bevonjuk őket az egészségfejlesztő programjainkba (szülői értekezletre való meghívása, szülőknek tájékoztató előadás megtartása, kérdéseik megválaszolása, tanácsadás).

Pedagógiai Szakszolgálatok

- ❖ Kapcsolatot tartunk a gyermekek lakóhelye szerint illetékes pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel.
- ❖ Szükség esetén írásban kérjük - a szülők előzetes tájékoztatása mellett – a Szakértői Bizottság vizsgálatát
- ❖ Utazó logopédus, gyógypedagógus, speciális szakembert igénylünk a rászoruló gyermekek óvodában történő fejlesztéséhez. Rendszeresen konzultálunk a speciális fejlesztésben részesülő gyermekek fejlődéséről.

Pedagógiai Intézet

- ❖ A lehetőségeinknek megfelelően részt veszünk a zalaegerszegi Pedagógiai Intézet által szervezett konferenciákon, előadásokon, továbbképzéseken.
- ❖ Kapcsolatot tartunk az óvodai szaktanácsadóval, és szükség esetén a segítségét kérjük.
- ❖ Rendszeresen látogatjuk az intézet könyvtárát.
- ❖

Zalaegerszeg városkörnyéki óvodák munkaközössége

- ❖ Rendszeresen részt veszünk a munkaközösség által szervezett értekezleteken, szakmai konferenciákon és utakon.
- ❖ A munkaközösség óvodáival kapcsolatot tartunk: tapasztalatsere, konzultációk, információk cseréje.

Gyermek- és ifjúságvédelem intézményei

- ❖ Rendszeresen kapcsolatot tartunk a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával. Szükség szerint tájékoztatjuk, segítségét kérjük a gyermekvédelmi feladatok megoldásához, a közös családlátogatáshoz.
- ❖ Óvodánk gyermekvédelmi felelőse részt vesz a Gyermekjóléti Szolgálat, a Gyámügy által kezdeményezett konzultációkon, esetmegbeszéléseken.

5. A nevelőmunka dokumentálása

- *Pedagógiai Program:* az óvoda helyi nevelési elveit, céljait, feladatait, gyakorlatát tartalmazó dokumentum, melyet az óvodavezető irányításával a nevelőtestület készít el.
- *Az óvoda éves munkaterve:* Az óvodavezető készíti egy tanévre, amely az intézmény pedagógiai, működési céljait, feladatait tartalmazza.
- *Csoportnapló:* törvényi előírásoknak megfelelő és a helyi programunkhoz igazított tartalommal, számítógépen tervezett és papíralapú dokumentum, melyet az óvodapedagógusok közösen készítenek
- *Éves terv a tanulási tevékenységformák műveltséganyagáról:* Tanév elején készítik együtt az óvodapedagógusok, amely a foglalkozások tervezett anyagát tartalmazza, és a csoportnaplóban kerül rögzítésre.
- *Negyedéves nevelési terv és értékelés:* A csoport aktuális fejlettségét figyelembe véve az adott időszak során következő nevelési feladatait korcsoportonként differenciált tervezése minden nevelési negyedév elején. A kitűzött feladatok megvalósításának, a nevelés eredményességének értékelését, a csoport fejlődésében bekövetkezett változások rögzítése a nevelési negyedév végén.
- *Heti terv:* a tevékenységi formák műveltséganyagát, a feladatokat, módszereket és eszközöket, valamint a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket, a mindennapos testnevelés anyagát, a szervezési feladatokat tartalmazza. Az adott napoknak megfelelő beosztásban dolgozó délelőtti óvónő készíti.
- *Óvónő heti feljegyzései:* Az eltelt hét tapasztalatairól megfigyeléseiről, problémás helyzetekről, a csoport életével kapcsolatos dolgokról a mind a két óvónő saját tapasztalatait rögzíti, a hét utolsó napján egyeztetve.
- *Éves értékelés:* nevelőmunka egész évet átfogó tapasztalatainak, a kitűzött feladatok megvalósításának, a csoport fejlődésében bekövetkezett változások és az elért eredmények rögzítése, a nevelőmunka eredményességének értékelése.

- „Gyermekdosszié”: a gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció A megfigyelés és megismerés folyamatos, természetes élethelyzetben zajlik, és a gyermeki pszichikum minden területére kiterjed.

Megfigyelés tapasztalatait, a gyermekek fejlődésének átfogó, részletes értékelését az óvodapedagógusok minimum évente kétszer (félévkor és év végén), szükség esetén többször a személyre szóló „Egyéni fejlődési napló” – ban rögzítik, amely a jogszabályi elvárásoknak megfelelően a következőket tartalmazza:

- a gyermek anamnézise, családlátogatás és a beszoktatás tapasztalatai,
 - a gyermek fejlődésének mutatói (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyelések,
 - fejlettségvizsgálatok anyaga és eredményei
 - a gyermek fejlődését elősegítő megállapítások, intézkedések, az elért eredmények,
 - pedagógiai egyéni fejlesztési terv és annak eredményei
 - amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, speciális szakember dokumentumai
 - a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai,
 - gyermekmunka (rajz, feladatlap, mérőlapok)
 - a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések
- *Gyermekek fejlettségvizsgálatának módszerei és rendje:*
 - Kiscsoportban: folyamatos megfigyelés, gyermekmunkák
 - Középső csoportban: folyamatos megfigyelés, gyermekmunkák, év elején és végén részképességek vizsgálata, indokolt esetben Marositsné-féle diszlexia előrejelző gyorsteszt elvégeztetése
 - Nagycsoportban folyamatos megfigyelés, gyermekmunkák, a még hiányzó részképességek vizsgálata év elején és félévkor, valamint félévkor és év végén a DIFER és a Marositsné-féle diszlexia előrejelző gyorsteszt elvégeztetése.

A megfigyelések tapasztalatait a fejlődési naplóban rögzítjük, a vizsgálati anyagok a gyermekdossziéba kerülnek, a vizsgálati eredmények számszerűsített adatait táblázatban tartjuk nyilván, amely a csoportnaplóba kerül.

VI. Óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

1. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, mert benne minden tanulási tartalom: ismeret, jártasság, készség megjelenik, s ezáltal az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiségüket fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

Programunk a játékot tekinti a tanulás elsődleges keretének, ezért napirendünkben a rugalmasságot és a párhuzamosan végezhető tevékenységeket figyelembe véve a tevékenységre viszonylag hosszú időt biztosítunk a gyermekeknek. Minden pedagógiai tevékenységet a játékból indítunk.

Céljaink:

- ❖ Megfelelő feltételrendszer biztosításával a játék minél jobban kiteljesedjen a gyermekek életében, amely által a személyiségük harmonikus, sokoldalú kibontakoztatása, képességeik differenciált fejlesztése megvalósulhat.
- ❖ Érzelmi, akarati tulajdonságaik alakítása.
- ❖ Szociális, társas viselkedésük, magatartásuk formálása.
- ❖ Váljanak képessé játéktevékenységük kezdeményezésére, megszervezésére, a megfelelő eszközök megválasztására

Feladataink:

- ❖ Kiemelt feladatunk a megfelelő csoportlégkör, hely, idő, alakítható és a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok, játékszerek, eszközök és élmény biztosítása a különböző játékformákhoz.
- ❖ A játékfajták és azok tartalmának fejlesztését az egyéni sajátosságok figyelembe vételével valósítjuk meg. Az egyéni élmények, tapasztalatok feldolgozását segítjük, tervszerűen gondoskodunk a különböző játékformákhoz szükséges közös élményszerzésről.
- ❖ A gyermekekhez igazodva engedjük a szabad választást, a spontán alakuló játéktevékenységet, de igyekszünk azt gazdagítani, továbbfejleszteni, ötleteket adni, segíteni. Ennek érdekében:
 - Megteremtjük a szabad játék kibontakozásának feltételeit,
 - Bőséges játékválasztékot biztosítunk, hogy minden gyermek megtalálja a számára vonzó, érdekes játékot, amely örömteli, elmélyült tevékenységre ösztönzi.
 - Megteremtjük a feltételeit és kezdeményezzük azokat a játékokat, amelyeket a gyermekek különböző természetes anyagokkal a szabadban és a teremben játszhatnak.
- ❖ Megfelelő óvónői szerep érvényesítése: a mindig rendelkezésre állás és együttműködés, támogató, serkentő, ösztönző magatartás, amely biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Utánozható mintát adunk a játéktevékenységekre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társak maradunk, illetve segítők, kezdeményezők, ha a játékfolyamat elakad.
- ❖ A játék folyamatában biztosítjuk a tudatos óvónői jelenlétet, az indirekt irányítást, a szükséges és igény szerinti együtt játszást, a szabad játék túlsúlyának érvényesülését a kezdeményezett játékkal szemben.
- ❖ Reflektív szemléletű jelenlét érvényesítése a játékban: a gyermekek játékfejlődésének nyomon követése, differenciált reagálás, egyéni bánásmód és fejlesztés megvalósítása, a gyermek aktuális fejlődési szintjéhez igazított képesség-struktúrák adekvát támogatása.
- ❖ A játék fenntarthatóságát szolgáló szabályrendszer kialakítása a gyermekekkel közösen.

Tevékenységek:

- *Gyakorló játék:* a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismétlésre készíti a gyermekeket; az újszerű cselekvés ismételtetése öröm a számukra, amely által fejlődik nagymozgásuk, finommotorikájuk, mozgáskoordinációjuk, térészlelésük, tapintásos észlelésük, verbális készségük.
- *Szimbolikus szerepjáték:* nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtja, amely a gyakorló játék keretei között bontakozik ki, és kifejlett formáját az óvodáskor végére éri el. A gyermek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit és az ehhez fűződő érzelmeit tükrözi. A vállalt szerepeken keresztül ábrázolja a gyermek a valóság fontos mozzanatait, miközben sokoldalúan megnyilvánulnak és fejlődnek társas kapcsolatai, kommunikációja, erkölcsi, akarat tulajdonságai, kognitív képességei.
- *Barkácsolás:* az óvodában játékeszközök konstruálását, egyszerűbb ajándék-tárgy, dekoráció készítését, sérült játékok javítását vagy önmagáért a műveletért folytatott fűrást, szerelést, szegelést, stb. jelenti.
- *Konstruktív játék, építő játék:* a gyermekek kockákból és más játékszerekből, különböző alkatrészekből, anyagokból építményeket, különféle játékszereket hoznak létre. A játék feszültsége a konstruálás kívánságából fakad, a konstruálás hatásából pedig a játék öröme. E játékfajta legfontosabb pedagógiai értéke a kreativitásra nevelés, a megfigyelés, az emlékezés, az esztétikai érzék, a szem-kéz koordináció, finommotorika, térészlelés, alak- és formaállandóság, vizuális memória fejlődése, rész és egész viszonyának észlelése.
- *Szabályjáték:* pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik, a szabályok határozzák meg a játék megkezdésének módját, menetét, befejezését. A játék jellegéből következik a szabályok pontos betartása, a szabályoknak megfelelő viselkedés. A szabályjátéknak pedagógiai funkciója, lényeges személyiségformáló értéke van: fejleszti a kognitív képességeket, növeli az akaraterőt, az önfegyelmet, csapatjátékban a társas kapcsolatok, a csapatok összetartozásának élményét. Mindezzel megkönnyíti a szocializáció útját.
- *Dramatikus játék, bábozás, drámajáték:* a családi, óvodai és a mese élményekből vett témák és történések rögtönzött, szabadon választott, kötetlen módon való eljátszása.

Kifejezési formája a megjelenítés és az utánzás. Megjelenítésének módja a felidézés vagy a jelenben megnyilvánuló társas interakció. Eszközeként felhasználható az emberi, zenei, környezeti hang, a test, a tér, az idő. E játéktevékenységek elősegítik az ön-, és az emberismeret kitágítását, a másokra való odafigyelést, a helyzetfelismerő és cselekvőlépesség kialakulását, mely fontos része a szocializációs folyamatnak. A gyermek számára megkönnyíti a kapcsolatteremtést, a közösségi magatartás alakulását, a tudatos összpontosítás gyakorlását. Segíti a mozgás és a beszéd összehangolását, a percepciók képességek fejlődését.

Fejlődés jellemzői 5-6-7 éves korra

- ❖ A szerepjátékban megértik és elfogadják társaik elgondolásait, tevékenységük logikáját. Vállalják a számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is. Tudnak vezetni és a játszótársakhoz alkalmazkodni.
- ❖ Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz, le tudnak mondani egy-egy kedvenc játékszerről.
- ❖ Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét és különféle kapcsolatait.
- ❖ Megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállóan a játék előzetes közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök választásában, a szabályok betartásában. A játszócsoportok tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- ❖ A barkácsolást ebben a korban az óvónő segíti, hogy a szerepjáték, a bábozás természetes eszköze, alkotórésze legyen. A gyermekek egy-egy esetben maguk kezdeményezték a maguk által választott módon és eszközökkel.
- ❖ Konstruáló, építő játékelemekből játékszereket tudnak készíteni, fokozatosan kialakul bennük az igényesség az alkotásuk iránt.
- ❖ A fejlődést egyaránt jelzi a bonyolultabb alkotások létrehozása, az eredményességre törekvés, a választott, elképzelt modell egyre pontosabb megközelítésének igénye, a bonyolultabb játékelemek biztos kezelése, a szerepjátékkal való sokoldalú kapcsolat.
- ❖ Alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre, és képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.

- ❖ Az óvodáskor végére már bonyolultabb szabályjátékok megtanulására is képesek, a szabályokat betartják és betartatják.
- ❖ Szívesen báboznak, dramatizálnak a kisebbeknek és saját maguk szórakoztatására, egyszerűbb történeteket önállóan játszanak el, elosztják a szerepeket, megválasztják a kellékeket, a helyet.

2. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység, melyet önként, örömmel és aktívan végeznek a gyermekek.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége, a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának fontos eszköze.

Céljaink:

- ❖ A gyermekek szerezzenek sokszínű tapasztalatot a környezetről, az anyagok milyenségéről, az eszközök rendeltetésszerű használatáról.
- ❖ A munkához való pozitív hozzáállás, kitartás megalapozása.
- ❖ A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása.
- ❖ Finommotorikus mozgások fejlesztése, alakítása
- ❖ Tapasztalják meg, hogy az elvégzett munka mások érdekeit is szolgálja.
- ❖ Tanulják meg az egymás és a felnőttek munkáját megbecsülni.

Feladataink:

- ❖ Munkára nevelés tevékenységeinek fejlesztése.
- ❖ Önálló munkavégzés lehetőségeinek megteremtése minden munkafajtában és minden korcsoportban.
- ❖ A munkavégzés hasznosságának és szükségességének tapasztalat útján történő felfedeztetése a gyermekekkel.

- ❖ A munkához való pozitív érzelmi viszony kialakítása, a munkaerkölcs, felelősségérzet megalapozása.
- ❖ Biztosítjuk a munkafeltételeket, a változatos munkatevékenységeket és azok végzésének állandóságát, folyamatosságát, a gyermekek aktivitását.
- ❖ A gyermekekkel megismertetjük a munka menetét, az eszközök használatát és nevét, a balesetvédelmi és higiéniai szabályokat.
- ❖ A gyermekek egyéni sajátosságainak, fejlettségének figyelembe vétele a munkafeladatok adása és az értékelés során.
- ❖ Az együttesen végzett munka során egymáshoz való alkalmazkodásra nevelés, a közös öröm és felelősség átélésével a társas kapcsolatok kialakulásának és megszilárdulásának elősegítése.
- ❖ Biztosítjuk a gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezését, az óvónő modell szerepét, a gyermekekkel való együttműködést és a folyamatos, konkrét, reális, önmagához mért fejlesztő értékelést.

Tevékenységek:

- *Önkiszolgáló tevékenységek:* a gyermek saját magával kapcsolatos, az óvodai életet végigkísérő tevékenység, amely önállóságát, kitartását, feladattudatát fejleszti.
- Fokozatosan, az egyéni fejlődési tempóját figyelembe véve várjuk el a gyermektől az öntevékeny részvételt, majd a teljes önállóság elérését.

Tartalma: öltözködés, étkezés, testápolás, tisztálkodás, valamint 3-4 éves korban saját maguknak terítés.

- *Közösségi munkák:* közösségi megbízatás, a csoport életrendjében nélkülözhetetlen tevékenység, amelyet négy éves kortól fokozatosan sajátítanak el és egyre nagyobb önállósággal és felelősséggel látnak el a gyermekek.

Tartalma: naposi feladatok ellátása (étkezések előtt az asztal megterítése, étkezések után az edények leszedése), az asztal letörlése, teremrendezésben foglalkozási eszközök elrakásában segítség nyújtása.

- *Környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák:* a növény- állat- és környezetgondozást a 3-4 éves gyermek figyelemmel kíséri, elvetik a magokat, segítenek a gyümölcs felszedésében. A 4-5-6-7 éveseket fokozatosan bevonjuk a munkákba, önállóságukat fokozzuk e tevékenységek során. Megismertetünk velük

egyszerűbb munkafolyamatokat. A folyamatos és rendszeres teendőket figyelemmel kísérik, elvégzik.

Tartalma: virágok ültetése és gondozása a csoportszobában és a virágoskertben, magok csíráztatása, ültetése, növények gondozása, gallyak hajtatása, madarak téli etetése, fű gereblyézése, letört gallyak összegyűjtése, száraz falevelek felgereblyézése, megérett gyümölcsök leszedése. ill. felszedése, termések, magvak, termések gyűjtése, rendszerezése, télen madarak etetése.

- *Alkalomszerű munkák, megbízatások:* időről - időre ismétlődő, ill. esetleges feladatok, melyet a munka jellegétől függően a csoport egyidejűen végez, vagy egyes gyermekek teljesítik.

Tartalma: játszóhelyeken, polcokon, szekrényekben hétvégi „nagytakarítás”, ábrázoló asztal és környékének rendbetétele a tevékenység befejezése után, ünnepek előtt, kisebb gyermekek segítése, az óvónőt kapott megbízatás teljesítése, szalvétahajtogatás, ajándékkészítés, csoportszoba átrendezése.

Fejlődés jellemzői 5-6-7 éves korra

- ❖ A naposok az étkezések során a terítéssel kapcsolatos teendőket önállóan, megfelelő sorrendben végzik, a terítőt, edényeket esztétikusan helyezik el.
- ❖ Segítenek a játékok, foglalkozási eszközök elrakásában, vigyáznak a különböző helységek rendjére, tisztaságára, meghatározott időközökben közösen kitakarítják a játszósarkokat.
- ❖ A gyermekek aktívan részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében.
- ❖ Ünnepekre ajándékot készítenek.
- ❖ Szívesen vállalnak egyéni megbízatásokat, örömmel végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- ❖ Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van. Folyamatosan gondozzák az élősarok, a virágoskert növényeit, a gyűjtött magvakat, terméseket csoportosítják, elhelyezik a kijelölt helyre. Segítenek az óvoda udvarának takarításában, a játékok elrakásában.
- ❖ A felnőttektől kapott feladatoknak felelősséggel tesznek eleget
- ❖ A munkavégzéshez szükséges eszközöket önállóan használják.
- ❖ Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára.

3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Céljaink:

- ❖ Elsődleges célunk a gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, kompetenciák életkoruknak, egyéni adottságaiknak megfelelő szintű fejlődése.
- ❖ A tevékenységeken keresztül ismeretek gyarapítása, készségek, jártasságok kialakítása, melyek révén a gyermekek eljutnak az érzelmileg motivált cselekvő gondolkodás szintjéről a fogalmi gondolkodás szintjére.
- ❖ Az ismereteket adekvát módon tudják alkalmazni, felhasználni az életszerű helyzetekben.
- ❖ Az ismeretlen iránti érdeklődés felkeltése, fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.
- ❖ A tanulási nehézségek, magatartási problémák, a sajátos nevelési igényből adódó tanulási nehézségek, hátrányok csökkentése.

Feladataink:

- ❖ Az egyéni fejlődési szintet és ütemet figyelembe véve, a pszichikus funkciók által meghatározottan a gyermekek pillanatnyi állapotából kiindulva olyan célzott módszerek, tevékenységek és eszközök megválasztása, alkalmazása, amelyek segítségével a külvilágból szerzett ingerek, tapasztalatok fejlesztő módon épülnek be a személyiségükbe és alkotnak alapot a további fejlődéshez.
- ❖ A személyiség fejlődésének és fejlesztésének támogatása a tevékenységekben megnyilvánuló tanulás biztosításával:
 - Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás
 - A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése, spontán játékos tapasztalatszerzés, irányított megfigyelés, felfedezés során.
 - Problémaszituációk teremtése, gyakorlati problémák megoldása
 - A gyermekek cselekvő aktivitása, a közvetlen, minél több érzékszervre ható tapasztalás, felfedezés, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés lehetőségének biztosítása, kreativitásuk erősítése.

- A gyermekek egyéni fejlettségének, fejlődési tempójának figyelembe vétele, folyamatos figyelemmel kísérése.
 - Játékos tanulási módszerek alkalmazása a beszoktatástól az iskolai életmódra való felkészítés egész folyamatában.
 - A tanulást támogató környezet megteremtése során a gyermekek óvodán kívül szerzett ismereteire, élményeire való építés.
 - Az egyes foglalkozások anyagának tudatos, tervszerű, korszerű pedagógiai módszerekkel való feldolgozása.
 - Az óvónő és gyermekek közti pozitív érzelmi kapcsolat megteremtése, amely alapvetően meghatározza a gyermekek tanuláshoz való viszonyát.
- ❖ Az óvodai nevelés komplex folyamatában a pszichikus funkciók fejlődésének elősegítése:
- Vizuális diszkrimináció.
 - Auditív diszkrimináció.
 - Finommotoros koordináció.
 - A látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaidása.
 - Rövid idejű vizuális-verbális memória.
 - Szándékos figyelem, kb. 10-15 perces figyelemkoncentráció.
- ❖ A gyermekek optimális fejlesztése, a tanulási nehézségek kialakulásának megelőzése érdekében a különböző lemaradások kompenzálása speciális, egyénre szabott fejlesztő eljárásokkal.
- a). *prevenció*: a pszichikus funkciók fejlesztése az óvodába kerülés pillanatától kezdődően az óvodáskor végéig a csoport életkori-, az adott gyermek egyéni adottságaihoz és érési sajátosságaihoz alkalmazkodó eljárások, tevékenységformák megválasztásával.
- b). *korrekció*: különböző problémák miatt felmentett és még egy évig az óvodában tartott gyermekek fejlesztése, amelyhez az óvodapedagógusok egyénre szabottan megtervezik a fejlesztés formáját, tartalmát, eszközeit.
- ❖ A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását.

- ❖ Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek felismerése, fejlesztése, speciális szükségleteik kielégítése, intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, a szülők segítése gyermekük nevelésében.

Tevékenységek:

- Az óvónő által irányított közvetlen tapasztalatszerzések, megfigyelések.
- Élmények, benyomások fogadása, emlékezetből való felidézése.
- A gyermekek kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzés.
- Spontán tapasztalatszerzés.
- Cselekvéses tanulás.
- Utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás.
- Kreatív gondolkodást, képzeletet fejlesztő tevékenységek.
- Összehasonlítások, megkülönböztetések irányított és spontán megfigyelésekkel.
- A tanulási folyamatban megismert fogalmakkal a gyermekek szókincsének és kifejezőképességének fejlesztése.
- Az óvodapedagógus kezdeményezései, a csoportos foglalkozások.
- Átlagostól eltérő tanulás.

A tanulás megszervezése:

A tanulás megszervezésénél az alábbi szempontok érvényesülnek:

- A csoport összetétele, korcsoport szerinti megoszlása.
- A gyermekek aktuális fejlettsége.
- Helyi adottságok figyelembe vétele.
- Nevelői céltudatosság és tervszerűség.
- Pedagógiai önállóság, rugalmasság.

A szervezett tanulás formái: csoportos foglalkozás

Kötetlen: Kiscsoportban ének-zene, környezet megismerése, ábrázolás- kézimunka.

Kötelező: Kiscsoportban a mese és vers, testnevelés, középső és nagycsoportban valamennyi foglalkozási ág.

A szervezett tanulás munkaformái:

Frontális: Testnevelés, ének-zene, mese, vers, dramatikus játék.

Mikro csoportos: Matematika, ábrázolás-kézimunka, külső világ megismerése.

Egyéni: Átlagostól eltérő tanulás, részképességek egyéni fejlesztés

Fejlődés jellemzői 5-6-7 éves korra

- ❖ A tanulóhoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek, tovább differenciálódnak érzékelésük, észlelésük (téri észlelés, vizuális és akusztikus megkülönböztetés, téri tájékozódás, térbeli mozgás, testséma).
- ❖ Megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama. Egyre nagyobb szerepet kap a felismerés mellett a felidézés.
- ❖ Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik annak tartalma és terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- ❖ A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- ❖ Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és a természeti, társadalmi környezetről. Egyszerű összefüggéseket felismernek.
- ❖ Feladattudatuk, önfegyelmük, kitartásuk, munkatempójuk, önállóságuk kialakulóban van, amely által a feladatok elvégzése egyre eredményesebb.
- ❖ Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- ❖ A tanulóhoz szükséges kompetenciáik egyéni képességeiknek megfelelően fejlettek, érdeklődőek.
- ❖ A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

4. Külső világ tevékeny megismerése

Céljaink:

- ❖ Olyan gyermekek nevelése, akik fogékonyak a körülöttük lévő élő és élettelen környezet szépsége iránt, szeretik, megbecsülik, védik a természetet, a tárgyi értékeket.

- ❖ Életkoruknak, egyéni adottságaiknak megfelelő ismeretekkel, tapasztalatokkal rendelkeznek közvetlen és tágabb környezetükről, emberekről, növényekről, állatokról, természeti jelenségekről, a környezetvédelemről.
- ❖ A környezet megismerésére neveléssel elősegíteni azt, hogy a gyermekek a szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokkal rendelkezzenek, melyek az életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához nélkülözhetetlenek.

Feladataink:

- ❖ A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egész folyamatában való érvényesítése. A gyermekek meglévő ismereteire alapozva, lehetőséget adunk, hogy az alkalmi és folyamatos megfigyelés, gyűjtés, szimulációs játék, egyszerű kísérlet alkalmával minél több érzékszerv bevonásával, tapasztalati úton jussanak ismeretekhez.
- ❖ Segítséget nyújtunk a gyermekek irányítottan és spontán szerzett tapasztalatainak feldolgozásához, fejlesztjük megfigyelő képességüket, képzeletüket, gondolkodásukat, emlékezetüket, figyelmüket.
- ❖ A gyermekek rávezetése a természetben végbemenő egyszerű változások okaira, az összefüggések felismerésére, meglátására.
- ❖ Megismertetjük a szülőföld és a tárgyi kultúra értékeit, megtanítjuk ezek szeretetét, védelmét.
- ❖ A gyermekek természet iránti érdeklődésének felkeltése, fenntartása, elmélyítése, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- ❖ Környezetvédelemhez kapcsolódó munkák, és viselkedési formák megismertetése, gyakorlása, környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása. Környezetvédő, természetszerető ember személyiségének kialakítása.
- ❖ Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességük fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- ❖ Lehetővé tesszük a gyermekek számára a könnyed, vidám, játékos tevékenységeket, amelyekben a személyes tapasztalás, vizsgálódás, a kötetlen szemlélődés és a kötött szempontok alapján történő megfigyelés érvényesül.

Tevékenységek:

- A természeti és társadalmi környezet megismerése, közvetlen tapasztalatok és koruknak, egyéni adottságaiknak megfelelő ismeretek szerzése (séták, kirándulások, megfigyelések, kísérletek, közlekedés, stb.).
- Környezetalakítás, melynek során a gyermekek a tapasztalataikra épülő ismereteiket gyakorolhatják, alkalmazhatják (növény- és állatgondozás, kerti munka, gyűjtő munkák, játéktevékenység, stb.).
- Környezetvédelem, melynek során elsődleges a környezethez való pozitív érzelmi viszonyulás kialakítása, az élő környezet gondozása, megóvása (állatok gondozása, madáretetés télen, nagytakarítás az óvoda udvarán és környékén).

Fejlődés jellemzői 5-6-7 éves korra:

- ❖ A gyermekek tudják nevüket, lakásuk címét, szülei nevét és foglalkozását.
- ❖ Különbséget tudnak tenni az évszakok közt, ismerik azok jellemző jegeit és váltakozásuk sorrendjét. Felismerik a napszakokat.
- ❖ Ismerik környezetük növényeit, zöldségféléit, gyümölcsseit. Tudják, hogy a növény magból, dugványból fejlődik ki. Gyakorolják a növény-, és állatgondozást, az egyszerűbb kerti munkákat.
- ❖ Az általuk ismert háziállatokat, vadonélő állatokat megnevezik, csoportosítják aszerint, hol élnek.
- ❖ Felismerik és megnevezik környezetük színeinek sötét és világos árnyalatait.
- ❖ Ismerik a közlekedési eszközöket, megkülönböztetik alapvető tulajdonságaik szerint (vízi-, légi-, szárazföldi közlekedési eszköz). Betartják az elemi közlekedési szabályokat.
- ❖ A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően felsorolják. Igényesek testük tisztaságára, ismerik az egészségmegóvás és az egészséges életmód alapvető szabályait.
- ❖ Ok - okozati összefüggések felismerésére, megfogalmazására képesek.

5. Matematikai nevelés

Céljaink:

- ❖ A környezet megismerése, tapasztalatszerzés közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása, ismereteik gyakorlatban való alkalmazása.
- ❖ Olyan gyermekek nevelése, akik életkoruknak megfelelő szinten képesek a problémamegoldó, kreatív gondolkodásra.
- ❖ Játékos feladatokkal a megismerő képességeik (érezékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlődése, fejlesztése.

Feladataink:

- ❖ Környezetük mennyiségi és formai viszonyainak megismertetése, sokoldalú tapasztalatok szerzése a természetes környezetben végzett megfigyelések, tevékenységek alkalmával.
- ❖ Matematikai képességek hatékony és tudatos fejlesztése játékos feladatokkal, matematikai játékokkal, amely spontán helyzetekben és a rendszeresen szervezett matematikafoglalkozásokon valósul meg.
- ❖ Az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, a logikus gondolkodás meg-alapozása érdekében az óvodapedagógusok által tudatosan és tervszerűen meg-tervezett és előkészített problémahelyzetek biztosítása.
- ❖ Lehetőséget adunk, hogy a napi tevékenységek során könnyen hozzáférjenek a számolásra, számlálásra ösztönző játékokhoz, eszközökhöz, meglássák méretbeli, minőségbeli különbségüket, sorba rendezésük lehetőségét.
- ❖ Bátorítjuk gyermekeinket, hogy saját logikájuk szerint egy-egy probléma megoldásához több lehetséges választ keressenek, melyek által átélik a felfedezés örömét.

Tevékenységek:

- Séták, kirándulások, játék során a természetes környezetben végzett megfigyelések, ismeretek gyakorlati alkalmazása.
- Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása, tulajdonságaik, ill. megadott szempontok szerint szétválogatása, sorba rendezése, párosítása mennyiségi tulajdonságaik szerint.
- Mérések, becslések különböző egységekkel.

- Geometriai formákkal építés térben és síkban.
- Játékos tevékenységek tükörrel.
- Tájékozódás térben és a síkban ábrázolt világban.
- Matematikai fogalmak használata játéktevékenység, ill. a mindennapi élet során.
- Relációk feltárása, ítéletek, konkrét- és fél absztrakt fogalmak alkotása.
- Ok-okozati összefüggések keresése, felismerése, kísérletezések

Fejlődés jellemzői 5-6-7- éves korra

- ❖ Matematikai jellegű problémákról önálló gondolataik vannak, azt szóban is elmondják.
- ❖ A felvetett vagy felismert problémát önállóan is megoldják.
- ❖ Képesek tulajdonságok szerint válogatásra, sorba rendezés végzésére.
- ❖ Összehasonlítanak mennyiségeket, térbeli kiterjedéseket, azokat sorba rendezik, értik és használják az összehasonlítást kifejező szavakat (több, kevesebb, ugyanannyi, kisebb, nagyobb, stb.).
- ❖ Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig, az elemek rendezésével elő tudnak állítani többet, kevesebbet, ugyan annyit.
- ❖ Ismerik a pár fogalmát, össze tudnak mérni két halmazt párosítással.
- ❖ Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyszerű tulajdonságaikat megnevezni, síkbeli és térbeli alakzatokat másolással megépíteni, kirakni, lerajzolni színben és nagyságban eltérő elemekből
- ❖ Értik és követni tudják az irányokat és a helyeket kifejező névutókat, azokat helyesen használják.

6. Verselés – mesélés

Céljaink:

- ❖ A gyermekirodalmi alkotások megszerettetése, irodalmi érdeklődésük felkeltése korosztályuknak megfelelő irodalmi élmények biztosításával.
- ❖ Olyan pozitív személyiségjegyek kialakítása a gyermekekben, melyek elősegítik, hogy később lelkes olvasók, színházbarátok, múzeumlátogatók, esztétikai élményekre érzékeny, művelt, erkölcsös emberekké váljanak.
- ❖ Kulturális kompetenciák megalapozása, ezen belül a hagyományos népi-, és az európai kultúra tiszteletére nevelés.

Feladataink:

- ❖ A gyermekek számára elérhető helyen helyezzük el a könyveket, a bábokat, a bábparavánt, valamint azokat az eszközöket, amelyek az irodalmi élmények feldolgozását segítik
- ❖ A nyugodt, érzelmileg motivált, rendszeres mesélés, verselés feltételeinek megteremtése érdekében ismétlődő szokások kialakítása (megközelítőleg azonos időben együtt ülünk a meseszőnyegre, játékos hangulatkeltés, stb.).
- ❖ Népköltészet, a klasszikus és kortárs irodalmi művekből tiszta, művészi értékű mesék, versek választása. Nemzetiségi nevelés esetén más népek verseinek, meséinek megismertetése.
- ❖ Élményt nyújtó előadásmóddal modell nyújtása a gyermekek számára, belső képalkotás folyamatának segítése.
- ❖ A beszoktatás időszakában többnyire játékos mozgással is összekapcsolt mondókákkal, dúdolókkal, versekkel, mondókamesékekkel a gyermekek szorongásának oldása, az óvónő és gyermek érzelmi kapcsolatának alakítása.
- ❖ Az életkori és az egyéni fejlődési sajátosságokat figyelembe véve fejlesztjük a gyermekek nyelvi képességeit, a beszéd fonológiai, grammatikai, jelentéstani és motorikus rendszerét, a beszédértés képességét.
- ❖ Valamennyi korcsoport számára a mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás, drámajáték feltételeinek biztosítása, annak elősegítése, hogy a gyermekek, „befogadóból” „előadóvá” váljanak.
- ❖ Fontosnak tartjuk a gyermekek saját vers- és mesealkotásaikkal, annak mozgással vagy ábrázolással (akár ezek kombinációjával) történő önkifejezését, valamint zenei improvizációval a zenei alkotóképesség fejlesztését

Tevékenységek:

- Naponta mesélés, verselés.
- Bábozás, dramatizálás.
- Alvás előtt óvónő meséje és éneke a gyermekeknek.
- Színházi, bábszínházi előadások megtekintése.
- Mesék, kitalált történetek bábozása, dramatizálása.

- Új mesék kitalálása
- Gyermekek önálló vers- és mesemondása.
- Képeskönyv nézegetés.
- Játékhoz, tevékenységhez, nevelési helyzetekhez, a környezetben végzett megfigyelésekhez kapcsolódó mondókázás, verselés.

Fejlődés jellemzői 5-6-7 éves korra

- ❖ A gyermekek játék közben odailő szövegeket, rímusokat mondogatnak. Az elhangzott vers, mondóka ismétlését kérik.
- ❖ Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott, hallott vers témáját, költői képeit.
- ❖ Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek megteremtésében, kialakításában.
- ❖ Figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét.
- ❖ Képesek figyelemmel kísérni a több szálon futó meséket, a mesében elhangzottokról beszélgetnek, sorrendben fel tudják idézni a mese cselekményét.
- ❖ Felismerik a szereplők tulajdonságait, a mesehősökkel azonosulni képesek, melyet belevisznek játékukba is.
- ❖ Az erkölcsi fogalmakat értik, képesek az erkölcsi ítélet alkotására is.
- ❖ Szívesen bábozzák, dramatizálják kedvenc meséiket.
- ❖ Belső képalkotó képességük kialakul, képesek az irodalmi alkotások vizuális megjelenítésére.
- ❖ Az óvoda gyermekkönyveiből önállóan választanak, óvatosan bánnak velük.
- ❖ Képesek koruknak megfelelő színházi, bábszínházi előadások cselekményének követésére.

7. Rajzolás, mintázás, kézi munka

Céljaink:

- ❖ Az alkotó tevékenység megszerettetésével, a gyermekek élményeinek és fantázia világának szabad önkifejezésének megvalósítása.
- ❖ Az ábrázolás változatos eszközeivel és technikákkal a gyermekek tér-forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, az ábrázolás élményéhez való eljuttatása.

- ❖ A feladatok sikeres teljesítésével a gyermekek látási, tapintási, mozgási érzékelésének összerendeződése, a vizuális élmények átélése, gazdagodása, képzeletük és képzelőerejük fejlődése.

Feladataink:

- ❖ A gyermekek érdeklődésének, tevékenységi vágyának felkeltése az ábrázolás anyagai, eszközei és technikái iránt.
- ❖ Megfelelő hely, idő, eszközök és anyagok biztosítása sokszínű tevékenység felkínálásával.
- ❖ Élményeik, fantáziájuk, megfigyeléseik képi és térbeli megjelenítéséhez napi rendszerességgel a szabadidős és kötött ábrázolás feltételeinek folyamatos biztosítása, a gyermekek eljuttatása az alkotás öröméhez, igényéhez és az esztétikai élmény befogadásához.
- ❖ Mindennapos feladataink:
 - az ábrázoló tevékenységben való részvétel, együttműködés,
 - a technikai eljárások szemléletes bemutatása,
 - egyéni fejlettségükhöz, képességükhöz igazodva segíteni a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó – és rendezőképeség fejlődését, a gyermeki élmény- és fantáziavilág gazdagodását.
- ❖ Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek eredeti ötletei kapjanak megerősítést, szabadon szárnyaló látásmódjukat nem korlátozzuk.
- ❖ Megismertetjük a faluban még élő népművészeti mesterségekkel (kosárfonás, szövés, seprűkötés, szíjgyártó), egyszerűbb technikákkal a gyermekeket (fonás, szövés, bőr-technikák, stb.).
- ❖ Természetes, jó minőségű anyagok használatára törekszünk.
- ❖ Esztétikus környezetet teremtünk a gyermekek köré.
- ❖ Összegyűjtjük a gyermekmunkákat, időszakonként elemezzük azokat a gyerekek fejlődésének és a további feladatok megállapítása érdekében. Gyermekrajz diagnosztikai eszközként való alkalmazása.
- ❖ A szülők folyamatos tájékoztatása érdekében gyermekmunkákkal díszítjük az óvoda előterét.

Tevékenységek:

- *Rajzolás*: vastagabb, vékonyabb ceruzával, filctollal, zsírkrétával kisebb és nagyobb felületre, pálcikával, bottal homokba, grízbe.
- *Festés*: vékonyabb, vastagabb ecsettel, vízfestéssel, temperával, ujjfestéssel, textilfestéssel festés különböző felületekre, anyagokra.
- *Kézimunka*: fonás, vágás, ragasztás, tépés, szövés, varrás, díszítő munkák, nemezelés, batikolás, textilfestés, bőrtechnikák, papír-technikák.
- *Mintázás*: agyagozás, sógyurmázás, vizes homokból formázás, lisztgyurmázás.
- *Hajtogatás*: újságpapírból, színes papírból, papírcsíkokból.
- *Barkácsolás*: játékok, bábok, terménybábok készítése dobozokból, flakonokból, kartonpapírból, hullámpapírból, terményekből.
- *Írás-előkészítő feladatok*: díszítősorok ragasztása, rajzolása, festése.
- *Összeszerelés, konstruálás, építés*.
- *Különböző anyagokkal* (kavics, termények, préselt falevelek, fűszálak és virágok, textil, színes geometriai formák) képalakítás.

Fejlődés jellemzői 5-6-7 éves korra

- ❖ A gyermekek bátrabbak, ötletesebbek az építésben, téralakításban és tevékenyen részt vesznek ebben. Felismerik a tárgyak térbeli kiterjedésének főbb formai jellemzőit és megnevezik.
- ❖ A képi kifejezés változatos eszközeit biztonsággal használják.
- ❖ Színhasználatukban a kedvenc színek érvényesülnek. A színhangulatot saját munkájukon és műalkotásokon egyaránt észreveszik.
- ❖ Formaábrázolásukban hangsúlyozzák a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- ❖ Emberábrázolásukban megjelenik a részformák (haj, ruha), egyszerű mozgások jelzése.
- ❖ Képesek hangulatokat, élményeket, meseszereplőket ábrázolni.
- ❖ Tudnak fantázia alapján formákat mintázni.
- ❖ Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, maketteket, modelleket, kellékeket. A közös munkákról véleményt nyilvánítanak.
- ❖ Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat (hajtogatás, tépés, nyírás, ragasztás, varrás, konstruálás, összeszerelés, kötözés, mintázás).

- ❖ Önállóan díszítenek, irányítással az egyszerűségekre törekvés szabályait is betartják.
- ❖ Elmondják véleményüket óvodai környezetükről, felszólítás nélkül észreveszik időnként a tennivalókat.

8. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Céljaink:

- ❖ Felkeltsük a gyermek zenei érdeklődését, érzékennyé tegyük őket a környezet hangjai iránt. Érzelmileg gazdagítsuk az éneklésekkel és az együtt átélt énekes játékok, gyermektáncok örömeivel.
- ❖ Olyan gyermekek nevelése, akik képesek a zenei élmények befogadására, meglátják, átérik annak szépségét, amely által játékos zenei alkotókedvük ösztönzést kap.
- ❖ Legyen a zene olyan örömforrás a gyermekek számára, amely által zenei hallásuk, ritmusérzékük, zenei emlékezetük, mozgáskultúrájuk fejlődik.
- ❖ A gyermektánc, a népzene és néptánc kultúra, népi hagyományok megismerése, ápolása, átörökítése

Feladataink:

- ❖ Zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése:
 - A zenét szerető, tisztán éneklő, hangszereken játszó óvodapedagógusok.
 - Hangszerek és ritmushangszerek bőséges választéka.
 - Kellékek biztosítása (táncos szoknyák, kendők, szalagok, kalap, fejdíszek, zenei CD-k, stb.).
 - Mindennapos éneklés, zenélés, mondókázás az óvónő vagy a gyermekek által kezdeményezett kötetlen formában, ill. heti egy alkalommal kötelező foglalkozás keretében.
- ❖ Az óvodapedagógusok feladata a rendszeres önképzés, zenei műveltségük, zenei és néptánc kultúrájuk fejlesztése.
- ❖ A gyermek „ösztönös alkotásvágyának" kihasználása a zenei nevelés feladatainak megvalósítása érdekében.
- ❖ Gyermekek zenei ízlésének formálása, a zenei anyanyelv kialakulásának megalapozása.

- ❖ Fontos eszköznek tekintjük a gyermekek zenei képességeik és zenei kreativitásuk alakításában az éneklés, a mondókázás, az énekes népi játékok, a gyermektánc mellett, az igényesen válogatott kortárs és klasszikus művészeti alkotásokat.
- ❖ A zene nevelő hatásának kiaknázása mellett, az agresszivitás, szorongás oldása a zene eszközeivel, a zene terápia hatásának érvényesítése
- ❖ Tehetséges gyermekek korai felismerésére, fejlesztésére törekvés.
- ❖ A gyermekek zenei nevelésében fő helyet kell, hogy kapjanak a népi mondókák, dalos játékok, népdalok, a helyi népszokások és az azokhoz fűződő dallamok, táncok megismertetése.
- ❖ Hagyományaink ápolása érdekében az ünnepekhez kapcsolódó népszokások megismertetése, ápolása a gyermekekkel (húsvét, karácsony, farsang, pünkösöd, stb.)
- ❖ A táncban, a társakkal együtt átélt mozgásban rejlő közösségi kapcsolatteremtés, mozgáskultúrájuk és mozgásuk fejlődésének segítése
- ❖ Zenehallgatás során, sokféle érzélem megismertetése a gyermekekkel (szomorúság, vidámság). A zenehallgatási anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek nemzetiségi hovatartozását.
- ❖ Tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztőhatások megszervezésével, változatos módszerekkel a gyermekek aktív részvételének ösztönzése, a készségek fejlesztése.

Tevékenységek:

- Spontán játék: ének - beszéd, dallamok kitalálása meséhez, vershez, játéktevékenységhez kapcsolódó éneklés, mondókázás, énekes játék.
- Felnőttel való együttjátszás, mozgás. Játékos, utánzó mozdulatok (ölbeli játékok, hajlongás, térdütögetés).
- Dallambújtatás rövidebb, hosszabb motívumokkal.
- Dalfelismerés kezdő, belső majd záró motívumról.
- A gyermektánc, a népi táncegyszerű lépéseinek elsajátítása, táncolása.
- Magas, mély, halk, hangos beszéd- és énekhang felismerése, érzékeltetése.
- Egyenletes és kettes lüktetés, dalritmus érzékeltetése játékos mozdulatokkal és változatos eszközökkel.

- Ritmushangszerek használata önállóan az éneklést kísérve (ritmuspálca, dob, triangulum, rumbatók, csörgő, csörgőkarika, üreges fadob, cintányér, csengő).
- Népi gyermekdalok és dalos játékok játszása, éneklése, spontán és szervezett foglalkozások alkalmával.
- Dallamjátszó és ritmushangszerek, a természet hangjainak megismerése, megfigyelése, összehasonlítása, felismerése.
- Zenehallgatás: óvónő éneke, hangszeres játéka, audió eszközökről hallgatott művészi értékű zene.

Fejlődés jellemzői 5-6-7 éves korra

- ❖ Tudják a mondókákat, a 6 hangterjedelmű dalokat. 5-6 alkalmi dalt tisztán, szépen, szép szövegejtéssel énekelnek. 10 dalt biztonságosan, egyénileg elkezdve énekelnek. Egyszerű dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza egyénileg is.
- ❖ Meg tudják különböztetni a magas és mély hangokat, maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni, dalt elkezdni. Ismerik a halk és hangos közötti különbséget, tudnak halkán és hangosan énekelni, tapsolni, beszélni.
- ❖ Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről, jellegzetes belső motívumról.
- ❖ Fejlődik belső hallásuk, érzékenyek a természet és a környezet hangjaira.
- ❖ Ismernek néhány hangszeret, azok megszólaltatása módját.
- ❖ Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, melyet mozgással, énekkel is kifejezik.
- ❖ Szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak. Megkülönböztetik és érzékeltetik a gyors és lassú éneklést, mozgást, beszédet.
- ❖ Az egyszerű játékos, táncos mozgásokat motívumnyi ismétlődő szakaszokkal szépen megformálják. Térformákat alakítanak önállóan is, egyszerű, játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végzik.
- ❖ Önállóan használnak ritmushangszereket, felismerik a zongora, az orgona, a furulya és a hegedű hangját.
- ❖ Próbálkoznak énekes dallamrögtönzéssel (intonálással), kitalálnak játék nélküli gyermekdalokhoz egyszerű játékokat, mozgásokat.
- ❖ A bemutatott élőzenét figyelmesen hallgatják.

9. Mozgás

Céljaink:

- ❖ A rendszeres egészségfejlesztő testmozgással, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékokkal és feladatokkal a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése.
- ❖ A spontán – a játékokban, azon belül a szabad játékokban – megjelenő mozgásos tevékenységek által a gyermekek egyéni mozgásigényének kielégítése, természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése, mozgástapasztalataik bővítése, mozgáskoordinációjuk, testi és motoros képességeik életkornak megfelelő fejlődése, s ezek által a potenciális tanulási zavarok megelőzése, az egészséges életmód megalapozása.
- ❖ A mozgás feltételrendszerének folyamatos biztosításával és fejlesztésével annak elérése, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának megfelelő tevékenységet, valamint a speciális eszközrendszerekkel a különös figyelmet igénylő gyermekek óvodánkban történő egyéni fejlesztése.

Feladataink:

- ❖ A hely-, a helyzetváltató-, és a finommotoros mozgáskészségek tanulásának, a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének sokszínű, változatos és örömteli, testi és érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal való elősegítése.
- ❖ A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok tudatos tervezésével, rendszeres alkalmazásával a kondicionális képességek fejlesztése, a test egészséges fejlődésének elősegítése, az egészséges életmód megalapozása.
- ❖ Az irányított, csoportos foglalkozások keretében a komplex testmozgások és a kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása, s ezáltal a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődésének és fejlesztésének tudatos, tervszerű elősegítése.
- ❖ Az egészséges életmódot megalapozó tevékenységekre, a gyermekek edzésére a szabadban és a teremben, spontán és szervezett formában az óvodai nevelés minden

napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőség biztosítása.

Tevékenységek:

- *Mindennapos testnevelés:* naponta egy alkalommal játékos frissítő torna, és egy alkalommal lábtorna / gerinctorna a helyes tartás kialakítása, a gerinc- és lábboltozati problémák megelőzése érdekében. E mozgástevékenységek nagyobb részében mozgásos játékokat játszunk.
- *Testnevelés foglalkozás* heti egy alkalommal, melynek tartalma: gimnasztikai gyakorlatok, járások, futások, természetes támaszgyakorlatok, dobások labdagyakorlatok, játékok, térben való tájékozódás, testsémát, egyensúlyt, koordinációt és finommotoros mozgást fejlesztő gyakorlatok.
- *Séták, kirándulások, túrák* alkalmával állóképességük fejlődik, meglévő ismereteiket újszerű helyzetben gyakorolhatják (pl.: egyensúlyozó járás kidőlt fán, árokugrás, stb.).
- *Játék, mozgás* az udvaron, ahol a mozgástevékenységeket változatos sportszereken, mászókákon gyakorolhatják, megnő a mozgástér, s általa a téri tájékozódásuk fejlődik.
- *Testnevelési játékok* játszása, amelyek legtöbb lehetőséget biztosítanak a korcsoportok és az egyéni fejlettség szerinti differenciálásra, az egyénhez igazodó fejlesztésre.
- *Ének-zene* foglalkozások, énekes játékok játszása, melyek során a gyermekek a társas együttmozgást, a ritmushangsúlyozó mozgást, a térbeli tájékozódást gyakorolhatják.
- *Szenzomotoros fejlesztés:* főként az eltérő fejlődésű, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében az elmaradt vagy lassabban fejlődő képességek kibontakozásának, az idegrendszer érésének elősegítése Ayres eszközökkel, Mozgáskotta készlettel, változatos mozgásfejlesztő eszközökkel és tudatosan tervezett mozgástevékenységekkel.

Fejlődés jellemzői 5-6-7- éves korra

- ❖ Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, megfelelő ritmusúvá válik, képesek mozgásukat irányítani.
- ❖ Mozgástapasztalataik egyensúlyozásban és ugrásban növekednek. Cselekvő képességük gyors, mozgásuk kitartó.

- ❖ Fejlődik tér-, időészlelésük, tájékozódó képességük, biztonsággal jutnak el különböző irányokba, különböző tempóban és feladattal.
- ❖ A mozgásanyagban eljut a készség szintjére. Szeretik, igénylik a mozgást.
- ❖ A gyakorlatok végzése során rendelkezik a kondicionális és koordinációs képességekkel.
- ❖ Egyéni és csoportos, sor- és váltóversenyeket játszanak óvónői segítséggel, a szabályok betartásával.
- ❖ Ismerik a különböző testhelyzeteket, testtartásokat, térformákat, megértik az egyszerű vezényszavakat, elvégzik az összetettebb gyakorlatokat. A természetes járást ütemes járással váltakoztatják. Mozgástempójuk egyenletes, tempóváltásra képesek.
- ❖ A természetes támaszgyakorlatokat változatos eszközökön, önállóan, megfelelő technikával végzik. Az adott gyakorlatokat megváltozott körülmények között is végrehajtják.
- ❖ Segítőkészség, önfegyelem, kitartás, szabálytudat, feladattudat jellemzi őket.

VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére, hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az

iskolai élet megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, melyek közül különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus megkülönböztetés, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Szociálisan is éretté válnak az iskolára az óvodáskor végére a gyermekek. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,

- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VIII. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

1. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Óvodánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű – az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő beszéd fogyatékos gyermekek óvodai nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda.

Óvodai nevelési programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.

Céljaink

- ❖ Folyamatosan felkészülve eleget teszünk a fenntartó és a törvény által meghatározott elvárásoknak,
- ❖ Biztosítjuk a sérült gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatását, a harmonikus személyiségfejlesztést és a másságot elfogadó környezetet.
- ❖ Elősegítjük életminőségük javulását, és a későbbiekben a társadalomba való beilleszkedésük megkönnyítését.

Integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink
- ❖ megvalósítására törekszünk.
- ❖ Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- ❖ Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket, mivel személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai, logopédiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- ❖ Olyan befogadó csoportlégkör kialakítása, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (megfélemlítés, megalázás, emberi méltóság megsértése)
- ❖ A rehabilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team-munkában a gyógypedagógus, logopédus, óvodapedagógusok, dajka és a gondozónő vesznek részt.
- ❖ Rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő programjaink a napi óvodai élet keretében valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt igényeihez igazodva, szakemberek közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntésének megfelelően kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.
- ❖ Rugalmas szervezeti keretek kialakítása az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulása érdekében.
- ❖ Arra törekszünk a sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánk során, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket társaik személyiség fejlesztése során- így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása - amit az együttélés nyújt.
- ❖ Az elfogadás szemléletet igyekszünk úgy alakítani, hogy elkerüljük mindazon viselkedési mintákat, amely a sérült gyermek különbözőségét hangsúlyozza.
- ❖ Munkánkkal közvetve a társadalom befogadó szemléletének kialakítását segítjük.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermek és családja esetében, fokozott figyelmet fordítunk az adatvédelem és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- ❖ Szenzoros és kognitív funkciók fejlesztése

- ❖ Alapmozgások kialakítása, a nagymozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése
- ❖ Manuális készség, finommotorika fejlesztése
- ❖ Kontaktus, kooperációs készség, nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, beszédszervek ügyesítése, beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, aktív és passzív szókincs bővítése
- ❖ Játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása
- ❖ Szociális kompetenciák kialakítása, önellátás képességének fejlesztése

Feladataink

- ❖ A különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartásra, ezen belül a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek kialakítására törekszünk a gyermekközösségben.
- ❖ A terhelhetőség érdekében figyelembe vesszük a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, az adott fizikai állapotot.
- ❖ Arra törekszünk, hogy felismerjük és kiemelten gondozzuk a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt. Az ép funkciókra alapozva, támaszkodva fejlesztjük a sérült funkciókat és alakítsuk ki az újakat.
- ❖ Fontosnak tartjuk, hogy hozzásegítsük a dajkát, gondozónőt annak megértéséhez, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint a miénk óvodapedagógusoké.
- ❖ Az optimális nevelés érdekében gyógypedagógiai ismereteinek folyamatos bővítése elengedhetetlen fontosságú.
- ❖ Hatékony, eredményes együttműködés a szakszerűség és célszerűség érdekében a szaksegítőkkel: gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus
- ❖ Szükség szerint szakvélemény, fejlesztési javaslat kérése a megfelelő szakszolgáltatóktól

Várható eredmények:

- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába
- ❖ A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe
- ❖ Örömmel vesznek részt speciális foglalkozásokon
- ❖ A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés

2. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

Céljaink:

- ❖ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai keretek közötti együttnevelése során a hozott hátrányok lehetőségek szerinti csökkentése
- ❖ A szülők, a családok bevonása, érdekeltté tétele a gyermekük nevelésében
- ❖ Prevenációs és korrekciós fejlesztéssel a későbbi esteleges lemaradások megelőzése, az iskolai átmenet megkönnyítése
- ❖ Az óvodapedagógusok és a szakemberek együttműködésének fejlesztése.

Feladataink:

- ❖ A gyermeki jogok, személyes bánásmód érvényesítése a nevelésben
- ❖ A gyermekre, a helyzetére és környezetére való tudatos odafigyelés és korai beavatkozás
- ❖ Az óvodavezető különös felelősségének érvényesítése
- ❖ Az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében önálló, sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása minden gyermeki tevékenységben
- ❖ A gyermekek szükségszerű egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése: a gyermekek meglévő képességeire alapozva a hiányzó képességek folyamatos, tervszerű fejlesztése pedagógiai, fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai módszerekkel
- ❖ Rendszeres óvodába járás szorgalmazása, hiányzások okainak feltárása
- ❖ Szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása, a szülői kompetenciák erősítése, indokolt esetben intervenció alkalmazása

Várható eredmények:

- ❖ Megvalósul a HH és HHH gyermekek legkorábbi óvodai felvétele és rendszeres óvodába járása
- ❖ Egyéni fejlesztő programokkal a gyermekek képességeinek optimális kibontakozása, a későbbi lehetséges hátrányok, lemaradások csökkentése, megelőzése.
- ❖ A gyermekek időben, normál tantervű iskolában kezdhetik meg tanulmányaikat.
- ❖ A családok együttműködnek az óvodapedagógusokkal, a szakemberekkel.

3. Tehetséggondozás

Céljaink:

- ❖ A kiemelkedően tehetséges gyermekek egyéni képességeinek felismerése és fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, ismereteinek rendezése tudatos, tervszerű pedagógiai tevékenységek biztosításával, az előzetes tapasztalatira, élményeire építve.
- ❖ Fantáziaviláguk „megmozgatásával”, érzelem gazdag, kommunikatív, problémamegoldó, toleráns, kreatív gyermeki személyiség alakítása.

Feladataink:

- ❖ Helyi programunk szellemisége alapján a kiemelkedő képességű gyermekek diagnosztizálása, képesség struktúrájának feltérképezése
- ❖ Együttműködő, barátságos, interaktív, elfogadó, támogató légkör kialakítása.
- ❖ Gazdag tevékenység kínálattal a sokoldalú érzékelés és észlelés, önálló tapasztalatszerzés biztosítása, az életkori és egyéni sajátosságok, érdeklődés figyelembe vételével
- ❖ Szülők segítése a tehetségigéretes gyermek nevelésében. (alul és túlterhelés veszélyének elkerülése)
- ❖ A tehetséges gyermek másságának kezelése- pozitív „én” tudat erősítése

Várható eredmények:

- ❖ Átlagon felüli képessége, kreativitása, feladat iránti elkötelezettsége mérhető fejlődést mutat
- ❖ Megismer új, ismeretfeldolgozó-módszert és képes alkalmazni, együttműködni.
- ❖ Önértékelése realisabbá válik, fejlődik kommunikációja

- ❖ Gondolkodása problémamegoldó, kreatív, a feladatokat megérti, felismeri az okozati összefüggéseket, feladat tudata kialakult, és a feladatok elvégzése eredményes
- ❖ Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, munkatempója, önállósága, önfegyelme korának megfelelő, a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

IX. Gyermekvédelem

Alapelveink:

- minden körülmények között a gyermek az első, aki védelmet és segítséget kap,
- minden gyermek tisztelete, szeretete, megbecsülése, fejleszthetősége, másságának természetes elfogadása, különbözőségének értéként kezelése,
- az óvoda valamennyi dolgozójának kötelessége a nevelés egész folyamatában a gyermek mindenekfelett álló érdekének szolgálata.

Céljaink:

- ❖ A gyermek védelme, jogainak biztosítása.
- ❖ „ A gyermek joga, hogy nevelési, ill. nevelési-oktatási intézményben biztonságban, és egészséges környezetben neveljék, óvodai életrendjét, pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával, életkorának, és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.”
- ❖ Segítségnyújtás a gyermekek testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban való nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából való kiemelésének megelőzéséhez.
- ❖ Szociális hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása minden gyermek számára.

Feladataink:

- ❖ Gyermekvédelmi munkánk fő feladata a segítségnyújtás, a humánus, a megértés, a tanácsadás, a folyamatos kapcsolattartás a családokkal, szakemberekkel.

- ❖ A gyermekek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása, védelmének biztosítása a fizikai és a lelki erőszakkal szemben.
- ❖ A veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi óvodai felvételének biztosítása, óvodába járásuk segítése.
- ❖ A megelőzés érdekében a gyermekek, a családok minél jobb megismerése: szociális térkép készítése (szociális, anyagi, egészségügyi, nevelési helyzetük gyermekek száma a családban, munkanélküliség, szülők „negatív” életvitele, veszélyeztetett, sérült, fogyatékos gyermekek, stb.), amely a gyermekvédelmi felelős feladata. Minden év szeptemberében elkészíti, és a munkatervében, illetve a csoportnaplóban rögzíti.
- ❖ Figyelmet fordítunk a gyermeki bántalmazás megelőzésére, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező esetén értesítjük a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- ❖ A törvényes képviselő biztosítása, ha szükséges. A szülő tájékoztatása, ha a gyermeke jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tartunk szükségesnek.
- ❖ Az óvoda gyermekvédelmi felelőse a vezetővel való egyeztetés után felveszi a kapcsolatot a Gyermekjóléti szolgálattal (Gyámhatóság, Családgondozó) Folyamatosan dokumentálja a tett intézkedéseket a gyermek személyiséglapján, a gyermekvédelmi nyilvántartásban.

Szociális hátrányok csökkentése:

- ❖ Korrigáló feladatok ellátása, ha a család valamelyik területen nehézségekkel küzd. Szakemberek bevonásával – a lehetőségekhez mérten - segítséget nyújtunk a rászoruló családoknak (orvos, gyógypedagógus, családsegítő szolgálat munkatársa, jegyző).
- ❖ A gyermekek gondozásának, nevelésének, szellemi, erkölcsi, testi, esztétikai, egészséges fejlődésének előmozdítása és támogatása (differenciált fejlesztés, lelki segítség nyújtás, elfogadó attitűd, fokozott törődés, egyénhez igazított elvárások).
- ❖ Családok anyagi megsegítése: körültekintő segélyezés, étkezési díjak csökkentésére javaslat tétel az önkormányzatok jegyzőjénél, illetve a fenntartó képviselő-testületnél, adományok szerzése, ruha támogatás a családsegítő szolgálat illetve más karitatív szervezetek segítségével.
- ❖ A gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárása, differenciált fejlesztéssel a sérült, hiányzó területek korrekciója

- ❖ A sajátos nevelési igényből fakadó hátrányok csökkentése megfelelő óvodai környezet és feltételrendszer, speciális szakemberek biztosításával, az óvoda-család együttműködő kapcsolatrendszerével
- ❖ **Gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása:**
- ❖ Az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód követelményét sértő körülmények feltárása, azok kezelése
 - Közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés
 - Jogellenes elkülönítés
 - Zaklatás, bántalmazás, megtorlás
 - Ezekre adott utasítás
 - Óvodai nevelés kezdeti szakaszától a gyermek előmenetelét nehezítő akadályok, hátrányok felismerése, lehetőséghez mérten azok csökkentése
- ❖ Foglalkozások tervezése, megvalósítása során egyes gyermekek, illetve gyermekcsoportok számára az alkalmazott módszerekkel, a követelmények teljesítésével kapcsolatos esélyegyenlőség biztosítása.
- ❖ Megfelelő szakmai és intézményi háttér biztosítása, területre vonatkozó jogszabályok ismerete
- ❖ Az óvodapedagógusok megfelelő időben és tartalommal végzett tájékoztató és tájékoztató tevékenysége (családi háttér megismerése; óvodai szolgáltatások igénybevételének, szakemberek, támogatások igénybevételének módja, lehetőségei, stb.)
- ❖ Felzárkóztatás, egyéni fejlesztés az iskolai életre felkészítő kötelező és a kötelező foglalkozásokon kívüli foglalkozásokkal

X. Ünnepek, hagyományok az óvodában

Az ünnepek, a hagyományok az összetartozás érzését erősítik, a közösséget éltetik. Óvodánkban évről évre a helyi nevelési programban megfogalmazott jeles és kiemelt napokon ünnepeljük ezeket a – főként néphagyományokra épülő – eseményeket.

Minden ünnepnapot, rendezvényt egy hosszabb előkészület előz meg, melynek során a gyermek számára is változatos tevékenységet biztosítunk.

A hagyományok ápolása közben történő közös tervezgetés, együttműködés, együttjátás, örömtelivé, izgalmassá teszik a várakozás időszakát.

Gyermekcsoporttal kapcsolatos hagyományok, ünnepek:

- A gyermekek születésnapja
- Adventi készülődés
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Pünkösöd
- Anyák napja
- Évzáró ünnepély és a nagycsoportosok ballagása
- A nemzeti ünnepek megünneplése
- Színházi előadások
- Családi kirándulás
- Látogatás az almáskertben
- Tanítók látogatása az óvodában
- Látogatás az iskolában
- Szülői Munkaközösségi bál

A településen kialakított hagyományok, ünnepek az óvoda részvételével, szervezésében:

- Mikulás
- Mindenki karácsonya
- Gyermeknap
- Idősek köszöntése
- Falunap

Alkalmazottak hagyományai:

- Szakmai nap
- Pályakezdő pedagógus felkösöntése, felkarolása
- Távozó dolgozó búcsútatása
- Közös ünnepélyek
- Kirándulás

XI. Pedagógiai Program bevéálásának ellenőrzése, értékelése

Az óvodavezető feladata a program végrehajtásának átfogó ellenőrzése, értékelése.

Az ellenőrzés, értékelés kiterjed:

- A pedagógiai dokumentumokra
- A pedagógiai gyakorlatra
- Az óvodapedagógus elméleti felkészültségére, szakmai tájékozottságára.
- A gyermekek fejlődésére
- A nevelési stílusra, légkörre, nevelési eljárásokra, a szokás-szabályrendszer alakítására.
- Pedagógiai Program gazdaságosságára, törvényességére.
- A szülők, a partnerek visszajelzéseire.

Az ellenőrzés, értékelés módszerei:

- Megfigyelés.
- Szakmai megbeszélések.
- Közvetlen tapasztalatszerzés.
- Méréses módszerek alkalmazása
- Dokumentumok elemzése